

2 / 2012

V rámci akce *Železný týden* (17.–21. září) sesbíral ELEKTROWIN 680 tun vysloužilých elektrospotřebičů.

Již 650 obcí může vysloužilé elektrospotřebiče odevzdat k ekologické recyklaci prostřednictvím dobrovolných hasičských sborů v rámci projektu *Recyklujte s hasiči*.

Systém fungování zpětného odběru vysloužilých elektrospotřebičů v České republice už brzy ovlivní nové evropské směrnice.

Projekt *Uklidme si svět* se spojil s *Recyklohraním*. Do nového školního roku vstoupily pod společným názvem *Recyklohraní aneb Uklidme si svět*.

Bára Špotáková nehází jen oštěpem.
Odhodila na správné místo i vysloužilý fén!

■ Editorial	3
■ Lednice, pračka, mobil: vybavení, bez něhož Češi neumějí žít	4
■ Češi odevzdali dva miliony starých lednic, další budou dosluhovat	5
▶ ■ V rámci <i>Železného týdne</i> sesbíral ELEKTROWIN 680 tun elektrospotřebičů	6–7
■ EWIN odhalil tajnou tréninkovou metodu zlaté oštěpařky Barbory Špotákové	8–9
■ <i>Motivační program</i> pomáhá již 5 let	10
■ Zatočit s elektroodpadem umí <i>Putující kontejner</i>	11
■ Do projektu <i>Recyklujte s hasiči</i> se stále hlásí nové sbory	12
▶ ■ Miss Hasička pořídí kolegyním nové helmy	13
■ <i>S vysloužilci do ZOO</i> letos zamířil dvojnásobek lidí	14
■ Na majáles putovaly i elektrospotřebiče	15
■ Projekt <i>Uklid'me si svět</i> se spojil s <i>Recyklohraním</i>	16
▶ ■ Ohlédnutí za posledním ročníkem projektu <i>Uklid'me si svět</i>	17
■ Studie ukazuje malým obcím, jak nejlépe nakládat se starými spotřebiči	18
■ Přibývají kontejnery na malé spotřebiče	19
■ V říjnu skončil test MINIWINŮ. Který bude nejlepší?	20
■ Putující WINEJNER opět pomáhal v Praze 4	
■ Nové evropské směrnice přinesou brzy zásadní změny	21
▶ ■ Spolupráce s kraji přináší úspory	22–23
■ José Ramón Carbajosa: OEEZ není problém, ale příležitost	24
■ Konference WEEE Fora v Londýně: K evropským zdrojům surovin patří i odpady	25–26
■ Espresso slaví 190 let	27
■ Elektrickému holicímu strojků je 84 roků	
▶ ■ Technologie SEG nekončí jen u zpracování lednic	28
■ Vysloužilé lednice pomohly s výstavou <i>NESTÍHÁM. MÁMA</i>	29
■ Na předvánoční setkání se starým spotřebičem	30
■ Tradiční veletrhy výrobců a prodejců	
■ Pro volnou chvíli	31

EWIN zpravodaj • Sedmý ročník • Toto číslo vyšlo 23. listopadu 2012 • Vydavatel ELEKTROWIN a.s., Michelská 300/60, 140 00 Praha 4
 • tel.: +420 241 091 832 • web: www.elektrowin.cz • Redakce Omne Bonum, Hájkova 6, 130 00 Praha 3, tel.: +420 221 702 232 • Grafická
 úprava Johana Kobzová • CTP QT studio, s. r. o., Hornokřeská 60, 140 00 Praha 4 • Tisk Vandruck, Havlíčkova 16, 264 01 Sedlčany • Evidenční
 číslo: MK ČR E 16741 • Dotazy, náměty a připomínky pošlete na e-mailovou adresu: jana.vondrova@elektrowin.cz • ISSN 1804-6142

foto: Štěpán Bahenský

Vážení přátelé,

blíží se konec roku, a to je doba, kdy pravidelně vydáváme druhé číslo našeho periodika EWIN, a já mám tudíž i jedinečnou příležitost svěřit se vám s několika svými postřehy.

Evropské struktury dotáhly do konce dlouho připravovanou novelu směrnice, která upravuje zpětný odběr elektrozařízení. Směrnice dostala konkrétní číslo – 2012/19/EU, byla vydána ve všech úředních jazycích EU a bylo stanoveno datum – 14. února 2014, dokdy musí platit v členských státech.

Její obsah koresponduje s tím, co již bylo komunikováno na přelomu let 2011 a 2012. Zbývají jen dvě zdánlivé „maličkosti“ – tou první je, zda se ČR podaří směrnici včas implementovat, a tou druhou, kdo ji bude plnit.

Povinnosti jsou totiž dány členskými státy, které je mohou přenést na výrobce, ale potom k jejich plnění musí vytvořit výrobcům patřičné legislativní nástroje. A v tomto bodě jsem velmi skeptický, v čemž mne utvrzuje přístup Ministerstva životního prostředí ČR k řešení problémů zpětného odběru v uplynulých sedmi letech.

Pozitivně naopak vnímám zvýšení důrazu EU na surovinovou politiku. Byly stanoveny její tři základní pilíře – prvním je zajištění rovných podmínek v přístupu k zdrojům mimo EU, druhým je podpora a využití stávajících zdrojů v členských státech EU a třetím je důraz na zvýšení účinnosti zdrojů a recyklace.

A právě v třetím pilíři spatřuji největší příležitost pro zlepšení surovinové bilance EU. Jak všichni víme, Evropa hodně spotřebovává, a tudíž produkuje hodně odpadů. Je ale nutné, abychom všichni změnilí svůj náhled na odpad – musíme se na něj dívat jako na zdroj využitelných materiálů, nikoli na něco, co nás obtěžuje a zatěžuje. Domnívám se, že řádné pochopení strategie, pro kterou se vžilo označení „urban mining“ (doslova těžba ve městě), se dokonce může stát konkurenční výhodou Evropy ve srovnání se zeměmi, které spotřebovávají méně.

K tomu je ale potřeba nastavit celou řadu opatření – od podpory třídění a zvyšování povědomí o jeho významu, rozšiřování sběrné sítě, přes využívání maximálně efektivních třídících a zpracovatelských technologií, zamezení ilegálního vývozu odpadů a materiálů mimo EU až po podporu výroby, která se přesune do Evropy zpět z asijských zemí.

Velmi kladně proto hodnotím vytvoření pracovní skupiny všech členských států, která se touto problematikou bude zabývat, a jako velké vyznamenání činnosti WEEE Fora vnímám fakt, že jsme byli do činnosti této skupiny přizváni, a to jak na řídicí, tak i operativní úrovni.

Tady přichází velká šance a konkurenční výhoda pro kolektivní systémy, členy WEEE Fora. Díky využívání nejefektivnějších technologií, nastavení patřičných standardů pro sběr a zpracování, využívání zkušeností, které nashromáždily v uplynulých letech, a sdílení informací o zpětném odběru mohou tyto kolektivní systémy nabídnout výrobcům nejen profesionální řešení jejich povinností, ale především snížení nákladů, které musí na zpětný odběr vynakládat.

Jsem rád, že jsem se s vámi mohl podělit o mé postřehy z evropské diskuse a své názory na ni.

Protože se blíží konec roku, chtěl bych vám poděkovat za spolupráci, popřát vám pevné zdraví a hodně úspěchů v roce 2013.

Váš

Roman Tvrzník
generální ředitel ELEKTROWIN a.s.

LEDNICE, PRAČKA, MOBIL: VYBAVENÍ, BEZ NĚHOŽ ČEŠI NEUMĚJÍ ŽÍT

Obecné konstatování, že moderní domácnost se neobejde bez elektrických spotřebičů, pomohl zpřesnit letošní reprezentativní průzkum. Zpracovala jej společnost Markent pro kolektivní systémy ELEKTROWIN a ASEKOL a kromě mnoha dalších informací z něj vyplynulo, že bez některých elektrozařízení si Češi už opravdu neumějí život představit.

Dotazovaným, kterých bylo přes 1200, by ze všeho nejvíc chyběly lednice, pračka – a samozřejmě mobilní telefon.

Průzkumy, jako byl ten letošní, se opakují v pravidelném cyklu dvou let. Jejich výsledky tedy poskytují jedinečný srovnávací vzorek vývoje, kterým od roku 2005 prošel v České republice celý systém zpětného odběru vysloužilých spotřebičů. Pro ELEKTROWIN představují tato data skvělý materiál, který pomáhá průběžně zlepšovat celý chod systému a dosahovat stále lepších výsledků.

Znalosti o zpětném odběru jsou dvakrát lepší

Letošní průzkum ukázal především další posun v názorech a postojích veřejnosti. Téměř 90 % Čechů dnes považuje třídění elektroodpadu za přínosné pro životní prostředí a 71 % z nich si myslí, že není složité pro životní prostředí něco udělat.

„Oproti průzkumu z roku 2010 vzrostlo množství lidí, kteří mají nějaké znalosti o zpětném odběru ze 45 na 83 procent,“ uvedl Jiří Remr z agentury Markent.

Stále přitom narůstá poptávka po dalších informacích o fungování systému zpětného odběru. Podle průzkumu o ně stojí tři čtvrtiny populace.

Praxe ovšem stále zaostává za teorií, neboť elektrospotřebiče v konečném důsledku třídí jen necelá polovina lidí. Díky opakování průzkumů je ale zároveň jasné, že v této oblasti došlo za uplynulé dva roky k významné změně k lepšímu. Ještě v roce 2010 totiž důsledně třídila elektroodpad jen třetina českých domácností.

Statistický průměr poněkud zkruskuje údaje o jednotlivých skupinách zpětně odebíraných spotřebičů. Co se ale týká drobných spotřebičů, jako jsou třeba rychlovarné konvice, Češi už tak aktivní nejsou. K recyklaci se jich dostane jen necelých 25 procent. Lidé, bohužel, stále velkou část z nich vyhazují do směsného odpadu.

Z průzkumu zároveň vyplynulo, že 20 % lidí stále považuje zpětný odběr za módní výstřelek a necelá třetina populace je toho názoru, že pro životní prostředí nic udělat nemůže.

Co dělat, když vás odmítnou

Mnoho dotázaných navíc zažilo nekorektní jednání ve sběrných dvorech či v prodejnách elektra. Občas obsluha požaduje za spotřebiče peníze, v prodejnách je zase odmítají přijmout, i když si člověk koupí nový spotřebič, ačkoli jim to ze zákona musí umožnit.

Například 18 % občanů, kteří přišli vrátit elektroodpad do prodejny, poslala

obsluha s výrobkem do sběrného dvora. Dalším pěti procentům lidí, kteří elektro donesli do sběrného dvora, bylo naopak sděleno, že mají odpad vrátit v prodejně. Pokud se lidé s obsluhou takových pracovišť nedokážou domluvit, měli by se obrátit na ELEKTROWIN, jehož pracovníci mohou zasáhnout, vysvětlit neochotnému zaměstnanci jeho povinnosti, a tím problém vyřešit. V některých případech ale může být odmítavý přístup prodejců nebo pracovníků sběrných dvorů opodstatněný. Jak ukázal průzkum, osm procent lidí spotřebič před odevzdáním rozmontovalo či z něj něco odebralo. Nakládání s nekompletními spotřebiči se ovšem řídí regulativy zákona o odpadech, nikoli zákona o zpětném odběru. Nelze je tedy odevzdávat zdarma.

Jak funguje distanční aspekt

S tím, jak roste informovanost o celém systému zpětného odběru vysloužilých spotřebičů, také stoupají nároky Čechů na jeho komfortní fungování. Opakované průzkumy například ukazují, že neustále klesá vzdálenost, kterou jsou lidé ochotni ujít nebo ujet s nefunkčním elektrospotřebičem do sběrných míst.

Jiří Remr z Markentu má pro tento jev i odborný výraz – říká se mu „distanční aspekt“. Nejlépe jej je možné sledovat u malých spotřebičů. Zatímco ještě v roce 2008 je byli účastníci průzkumu ochotni dopravit v průměru do vzdálenosti 1633 metrů, v roce 2010 už to bylo pouze 1417 metrů. Letos už vyjádřili ochotu trmácet se s vysloužilou žehličkou nebo fénem jen 1279 metrů daleko.

Zhruba 80 % vysloužilých spotřebičů končí ve sběrných dvorech, které (opět podle průzkumu) znají lidé nejlépe ze všech sběrných míst. Sběrné dvory jsou od bydliště průměrného účastníka průzkumu vzdálené v průměru 3991 metrů.

ČEŠI ODEVZDALI DVA MILIONY STARÝCH LEDNIC, DALŠÍ BUDOU DOSLUHOVAT

Mladoboleslavská továrna firmy Škoda Auto by mohla týden vyrábět svůj nejúspěšnější model Octavii jen z kovu získaného recyklací starých lednic.

České domácnosti jich prostřednictvím kolektivního systému ELEKTROWIN odevzdaly už přes dva miliony. Na jednu octavii se spotřebuje zhruba tolik železa, kolik se ho získá recyklací 370 lednic.

Z vysbíraných dvou milionů se podařilo získat bezmála 50 000 tun železa, což by umožnilo vyrobit zhruba 5500 octavii. Mladoboleslavská výrobní linka jich přitom vyprodukuje asi tisícovku denně.

Chlazení vyměnila polovina domácností

Chladicího zařízení se tedy za posledních sedm let, kdy i v České republice – stejně jako v dalších vyspělých evropských zemích – funguje systém zpětného odběru vysloužilých spotřebičů, zbavila každá druhá česká domácnost.

Využívání druhotných surovin, které se při ekologickém zpracování starých lednic podařilo získat, také znamená podstatnou úsporu energie. Pro představu – stačilo by na rok pro celé město Kladno s jeho 70 tisíci obyvateli.

Recyklace ve spolupráci s odbornými zpracovatelskými firmami, které ELEKTROWIN pečlivě vybírá, zároveň znamená, že se do ovzduší nedostalo na 250 tun freonu, který se ve starších chladničkách vyskytuje jak v chladicím systému, tak v izolaci.

Evropská unie sice uložila výrobcům a dovozcům elektrozařízení, aby freony již pro výrobu nových spotřebičů nepouží-

vali, případně je omezili na nezbytné minimum. Toto opatření se ale ve zpětném odběru a zpracování vysloužilců teprve projevuje.

Pokud by se tedy nyní s odevzdávanými lednicemi zacházelo jako s běžným odpadem, který končí na skládce, případně byly neodborně demontovány využitelné součásti, mohlo by to znamenat další významné poškození ozonové vrstvy naší planety.

V domácnostech slouží veteráni

Přes masivní obměnu na poli domácí chladicí techniky, která za posledních sedm let proběhla, čeká ale ELEKTROWIN ještě hodně práce.

Průměrné stáří ledničky v české domácnosti je dnes odhadováno na čtrnáct let. Lidé je většinou používají, dokud slouží. Ve zpětném odběru se tedy budou tyto spotřebiče objevovat ještě dlouho poté, co se při prodeji nových přestane vyskytovat odděleně uváděná výše recyklačního příspěvku. Až tedy dojde na likvidaci skutečných chladicích veteránů, přijdou ke slovu finanční rezervy vytvořené v dnešní době. Jen tak bude moci být i tato likvidace skutečně ekologická.

Co ukázal průzkum

Tempo vyřazování vysloužilých lednic se nicméně za poslední dva roky zvýšilo. Podle průzkumu provedeného letos spo-

lečností Markent s odstupem dvou let od posledního obdobného dotazování byly oproti roku 2010 do sběrných dvorů odnášeny ve větší míře právě ledničky, a pak také sporáky, mikrovlnné trouby nebo myčky nádobí.

Pravidla úsporného provozu

Chladničky a mrazničky patří ovšem ke spotřebičům, které si v domácnostech nárokují největší množství energie. Běží 24 hodin denně a lidé s nimi nezacházejí vždy zcela v souladu se základními pravidly úsporného provozu. Občas zapomenu dovést dvířka, nedělají si příliš starostí s pravidelným odmrazováním. Už pětimilimetrová námraza přitom zvyšuje energetickou spotřebu i o více než třicet procent.

Ušetřit se dá i tím, že lednice bude minimálně ze 70 procent zaplněná. Některé chladničky přitom udržují v čerstvém stavu třeba jen kelímek jogurtu a svazek ředkviček, případně načatou láhev vína od poslední oslavy.

Sběrná síť je stále hustší

Od svého založení v roce 2005 už ELEKTROWIN zrecykloval přes 140 000 tun vyřazených elektrospotřebičů. Úhrnná hmotnost lednic se při počtu dvou milionů kusů blíží 100 000 tun.

Dosáhnout tohoto výsledku se podařilo zejména díky vybudování rozsáhlé sběrné sítě tvořené 1200 sběrnými místy ve více než 1000 městech a obcích, 2200 provozovny posledních prodejců a mobilními svozy ve zhruba 3300 obcích.

Sběrný dvůr je pro průměrného obyvatele České republiky vzdálen 3991 metrů od jeho bydliště, do nejbližší prodejny elektro, kde může starý spotřebič rovněž odevzdat, to má každý z nás průměrně 4316 metrů.

V RÁMCI ŽELEZNÉHO TÝDNE SESBÍRAL ELEKTROWIN 680 TUN ELEKTROSPOTŘEBIČŮ

Z tradice železných sobot vyšel letos už podruhé kolektivní systém ELEKTROWIN, když od 17. do 21. září uspořádal akci pod názvem *Železný týden*.

Míru a na olomouckém Horním náměstí. Na obě vybraná městská prostranství – a samozřejmě i do všech ostatních míst zpětného odběru, kterých ELEKTROWIN vytvořil už přes 9000 – nosili lidé celý týden domácí vysloužilce.

Akci podpořily nejkrásnější české hasičky

Na obou náměstích navíc s milými úsměvy pomáhaly uložit spotřebiče do sběr-

Druhý ročník této celorepublikové akce určené k zvýšení povědomí o zpětném odběru a podpoře recyklace drobných elek-

trospotřebičů, které Češi, bohužel, stále většinou vyhazují do směsného odpadu, odstartoval souběžně v Praze na náměstí

MISS Hasička 2011 Ivana Hnilicová s letošními finalistkami Klárou Šikovou a Lucíí Sovovou na pražském náměstí Míru během letošního Železného týdne ze všech sil podporovaly příchozí v jejich rozhodnutí chovat se ekologicky. Pomáhaly jim k tomu i makety spotřebičů v nadživotní velikosti.

ných nádob půvabné finalistky loňského a letošního ročníku soutěže MISS Hasička. Letošní *Železný týden* skončil velkým úspěchem. Lidé při něm odevzdali k recyklaci 680 tun starých spotřebičů. Na pražské náměstí Míru a olomoucké Horní náměstí, kde navíc probíhaly doprovodné akce, lidé do přistavených kontejnerů přinesli 270 kilogramů nefunkčních spotřebičů.

„Jde o čísla, v jaká jsme ani nedoufali. Ukazuje se, že lidem záleží na prostředí, ve kterém žijí, a pokud dostanou příležitost,

rádi se do recyklace zapojí,“ pochvaluje si výsledky *Železného týdne* generální ředitel kolektivního systému ELEKTROWIN Roman Tvrzník.

Sběr malých spotřebičů se zlepšuje

Navzdory husté síti sběrných míst zatím stále končí v kontejnerech na směsný odpad většina malých spotřebičů, jejichž životnost je navíc podstatně kratší než například v případě lednic. Lidé se nejčastěji vymlouvají, že nevědí, kam spotřebiče odnést, případně, že to mají ke speciál-

nímu kontejneru nebo do sběrného dvora někde daleko. Rozměry takových spotřebičů pak vhození do směsného odpadu ulehčují. Popelnice na domovní odpad jsou totiž nejbližší.

Přesto se situace každým rokem lepší a jen od začátku letošního roku ELEKTROWIN zrecykloval přes 900 tisíc vysloužilých malých spotřebičů.

Každou hodinu odevzdají Češi k recyklaci 2905 kilogramů vysloužilého elektrozařízení.

Každý den putuje k ekologickému zpracování tisícovka ledniček a mrazniček, tento výsledek řadí Čechy na páté místo mezi ostatními evropskými zeměmi.

foto: Pavel Dvořák

ewin ODHALIL TAJNOU TRÉNINKOVOU METODU ZLATÉ OŠTĚPAŘKY BARBORY ŠPOTÁKOVÉ!

Dvojnásobná zlatá olympijská medailistka a světová rekordmanka v hodů oštěpem kapitánka inženýrka Barbora Špotáková prozradila o své sportovní přípravě už leccos. Časopisu EWIN se ale podařilo zjistit, že Bára měla před letošní olympiádou v Londýně ještě jeden tréninkový trumf.

Všimnout si ho mohli návštěvníci letošního 17. ročníku Memoriálu Josefa Odložila na pražské Julisce. Kromě posilování, pilování nesnadné oštěpařské techniky a dalších tréninkových metod, které v přípravě používají všechny oštěpařky, tady Špotáková házela také vysloužilými elektrospotřebiči. Oštěpařský sektor jí přitom nahradil sběrný koš společnosti ELEKTROWIN, která je partnerem tohoto atletického mítinku.

Není divu, že absolventka studia na Fakultě životního prostředí České zemědělské univerzity Barbora Špotáková nehodila starý fén do běžné popelnice nebo kontejneru. Poté, co v roce 2009 úspěšně složila státní zkoušky z hodnocení rizik v biosféře, právní úpravy životního prostředí a složek biosféry, od ní neekologické chování čekat prostě nelze.

A od ELEKTROWINU se zase nedá očekávat, že by chyběl při tak významném

sportovním podniku se svým informačním stánkem a nabídkou, jak se zbavit vysloužilých elektrozařízení. Tu zároveň se stovkami návštěvníků využila i pozdější olympijská vítězka Barbora Špotáková.

Z Julisky do Londýna, z Londýna do Unhoště

Z Julisky vedla přímá cesta do Londýna. Jak to v britské metropoli pro Báru dopadlo, si ještě všichni pamatujeme: ve své disciplíně suverénně zvítězila výkonem 69,55 metru. Po návratu se prostě nemohla vyhnout zájmu novinářů. Díky tomu například víme, že její druhá zlatá olympijská medaile neskončila doma ve vitríně, ale v bankovním trezoru.

Barbora Špotáková s přítelem Lukášem mají už připravené plány rodinného domu v Unhošti u Kladna. V projektu jejich společného bydlení je i místnost, kde by doklady o Bářiných triumfech mohly

Barbora Špotáková sama o sobě tvrdí, že jejími charakteristickými vlastnostmi jsou odpovědnost, houževnatost a tvrdohlavost. „Určitě jsem pracovitá a pak věrná nejbližším. Rozhodně nejsem člověk, který někdy zradí,“ ujišťuje.

být v budoucnu vystaveny. Budovat se ale zatím nezačalo. Vysvětlení zní: „Ti, kteří místo trénování stavěli, se spíš utahali na stavbě, než aby dobře závodili. A já chtěla v Londýně vyhrát.“

Teď je ale situace jiná. Vztah s přítelem trvá již sedm let, a i když dlouho neuvažovali o svatbě, tipovalo se už během londýnských her, kdy by mohl přijít na svět budoucí nadějný sportovec nebo sportovkyně.

Jak atletky plánují rodinu

Obojí – dokončení domu i potomek – by se možná mohlo vejít do čtyřletého období mezi olympiádou v Londýně a v Rio de Janeiru. „Ani trenér, ani sponzoři, tím méně atletický svaz nemají do plánování těhotenství co mluvit. V atletice je to naštěstí tak, že si o takových věcech může sportovkyně rozhodovat sama,“ říká oštěpařka. V listopadu pak oznámila, že bude maminkou.

Jablonec, Minneapolis, Praha

Barbora Špotáková se narodila 30. června 1981 v Jablonci nad Nisou. Na počátku své kariéry se věnovala sedmiboji, na juniorském mistrovství světa v atletice v roce 2000 v této disciplíně vybojovala čtvrté místo. Po londýnské olympiádě – a po desetileté pauze – si sedmiboj opět vyzkoušela. Letos v září na mítinku ve francouzském Talence sice nedosáhla na stupně vítězů, alespoň si však zlepšila svůj osobní rekord ziskem 5880 bodů.

Oštěpu se začala více věnovat během svého ročního studijního pobytu na univerzitě v Minneapolisu v americkém státě Minnesota. Na ten dodnes vzpomíná se smíšenými pocity.

„Být na koleji se sedmnáctiletými Američany, kteří se neumějí chovat, poprvé v životě se dostali z domova a užívají si, to není nic příjemného. Všechno bylo řízeno masově. Nikdo se nezabýval individualitami. Velkému množství atletů se

nasadil brutální trénink, a když padesát procent lidí odpadne, desítky jich pořád pokračují. Ne jako u nás, kde se každý talent vypiplává. Ozvaly se mi bolesti holenní kosti. Zdálo se, že je to únavová zlomenina. Když jsem kvůli bolestem holeně nemohla trénovat jako vícebojařka, tak se mnou univerzitní trenér začal dělat oštěpařské cviky. Byl to obří černoš z Baham, bývalý desetibojař, co házel přes sedmdesát metrů. Ty cviky jsem neznala, v Praze jsem se oštěpu dotkla v tréninku asi dvakrát ročně. Ovšem on se mi věnoval, až když měl čas, protože vedl skupinu padesáti holek.

Trénink oštěpu mě bavil, po pár týdnech jsem házela o tři metry dál a kvalifikovala se na mistrovství Evropy. To mě zachránilo u atletiky,“ popsala Špotáková pro týdeník Reflex.

Po návratu ze Spojených států se zúčastnila ME v roce 2002 v Mnichově, kde zaujala i legendu českého oštěpu Jana Železného, který jí začal pomáhat s přípravou. Pak to nějaký čas vypadalo, že je se slibnou kariérou konec: dlouhodobé potíže s kolenem vyvrcholily na podzim roku 2003 operací, při které jí lékaři vyjmuli nezhoubný nádor z holeně.

Následovaly úspěchy na světové univerziádě v roce 2005, atletickém mistrovství Evropy roku 2006, mistrovství světa o rok později a první olympijské zlato z Pekingu v roce 2008. V poolympijské euforii si Špotáková v září 2008 „stříhla“ ještě světový rekord.

Na MS v Berlíně v roce 2009 vybojovala stříbrnou medaili výkonem 66,42 metru. V roce 2010 triumfovala v nově vzniklé Diamantové lize. Na závěrečném mítinku v Curychu ji sice porazila Němka Obergfölllová, druhé místo však Báře bezpečně zajistilo celkové vítězství v premiérovém ročníku této soutěže. Na MS v korejském Tegu v roce 2011 vybojovala další stříbro skvělým výkonem 71,58 metru. O závodě v Tegu se hovoří jako o nejkvalitněj-

ším oštěpařském finále v historii ženské atletiky. A letošní londýnské finále určitě není třeba připomínat. Její úspěchy a reprezentaci České republiky ocenil i prezident Václav Klaus, který Barboře letos 28. října udělil medaili Za zásluhy o stát v oblasti sportu.

Uniforma a lodičky na jehlách

Na Hradčanském náměstí v Praze složila 28. října 2006 slavnostní vojenskou přísahu jako novopečená příslušnice Armády

ního sportovního centra Dukla. Získala hodnost rotmistryně. Do hodnosti kapitánky ji ministr obrany povýšil letos po návratu z Londýna.

Barbora Špotáková sama o sobě tvrdí, že jejími charakteristickými vlastnostmi jsou odpovědnost, houževnatost a tvrdohlavost. „Určitě jsem pracovitá a pak věrná nejbližším. Rozhodně nejsem člověk, který někdy zradí,“ ujišťuje.

Od letoška není žádná přílohy, což jí umožňuje udržovat ideální váhu. Nenosí jehlové podpatky – ne, že by jí to snad zakazoval trenér, ale i bez nich je vysoká dost. „Na společenské akce si je ale беру docela ráda, líbí se mi to jako zpestření, ale jen chvíli. Dost obdivuji ženy, které v podpatcích cestují po letišťích, nebo je v Praze potkávám, jak klopýtají do práce po kočíčích hlavách,“ přiznává.

Není pochyb o tom, že o Barboře Špotákové ještě mnohokrát uslyšíme.

foto: Š. Bahenský a archiv Dukla Praha

MOTIVAČNÍ PROGRAM POMÁHÁ JIŽ 5 LET

Už pátým rokem mají města a obce možnost se zapojit do *Motivačního programu* kolektivního systému ELEKTROWIN a čerpat z něj finanční odměny.

Za deset měsíců roku 2012 uplatnilo nárok 54 smluvních obcí na odměnu v celkové výši 1 545 623 korun. Na poskytnutí investičních podpor ELEKTROWIN i letos vyčlenil tři miliony korun.

Motivační program od samého počátku v roce 2008 obce zaujal a každoročně přibývá těch, které do něj vstupují a snaží se splnit daná kritéria. Od spuštění programu byla 284 obcím na jejich 351 podaných žádostí vyplacena částka 11 477 807 korun. Z tabulky je zřejmé, kolik měst a obcí využívá *Motivační program* pravidelně a téměř každý rok získává významnou částku zlepšující kvalitu zpětného odběru elektrozařízení.

Získané peníze obce využily podle vlastního uvážení a potřeb především k lepšímu zabezpečení sběrných dvorů a jiných sběrných míst, zkvalitnění jejich obsluhy a současně k zvýšení množství zpětně odebraných spotřebičů a jejich kompletnosti. Konkrétně byly peníze

z odměn investovány ponejvíce do pořízení kamerových systémů, lepšího mechanického zabezpečení sběrných míst, stacionárních kontejnerů, manipulačních vozíků či zpevnění plochy sběrných dvorů.

Co si obec pořídí, je vidět

Obec, které bude přiznána odměna z *Motivačního programu 2012*, je povinna veřejně informovat na speciálním panelu, že předmět či přístroj pořízený z této odměny byl zakoupen z finančních prostředků nebo s finančním příspěvkem akciové společnosti ELEKTROWIN. Obec je také povinna zveřejnit výši odměny a účel jejího použití ve zpravodaji nebo na svých webových stránkách, kde zároveň uvede, že odměna je čerpána z *Motivačního programu* společnosti ELEKTROWIN a.s.

Při splnění daných kritérií může obec získat z *Motivačního programu* až 100 000 korun za rok.

Žádosti o vyplacení odměny za letošní rok je možné podávat do 15. února 2013. Žádosti doručené po tomto datu již nebudou akceptovány.

Mimořádné příspěvky

Také pro rok 2012 stanovil kolektivní systém ELEKTROWIN mimořádnou odměnu za zpětný odběr logistické skupiny velké a malé spotřebiče (vyjma chlazení), a to ve výši 1,30 Kč/kg velkých a malých spotřebičů. Odměna náleží každé obci, která má s kolektivním systémem uzavřenu smlouvu, a je zúčtovatelná čtvrtletně spolu s fakturací základního smluvního příspěvku na provozní náklady sběrného místa – tedy podle hmotnosti předaných spotřebičů v daném čtvrtletí. V případě dosažení nejvyšší výtěžnosti může odměna spolu s paušálním příspěvkem dosáhnout až 3,45 Kč/kg velkých a malých spotřebičů.

Další motivační příspěvek lze získat za naplněnost WINEJNERŮ. Cílem je zainteresovat obce na maximálním využití plné kapacity těchto velkoobjemových kontejnerů. K dosažení jejich optimální naplněnosti proto lze právě z *Motivačního programu* pořídit vysokozdvizný vozík, který usnadňuje manipulaci a ukládání zejména velkých zpětně odebraných elektrospotřebičů. Odměna je společně s mimořádnou odměnou zúčtovatelná čtvrtletně, vychází se z průměrné hmotnosti svezeneých WINEJNERŮ za předcházející období. Podklady pro fakturaci získává každá obec od akciové společnosti ELEKTROWIN do konce následujícího kalendářního měsíce písemně v elektronické podobě.

Motivační program kolektivního systému ELEKTROWIN (od roku 2008 do října 2012)

počet žádostí podaných jednou obcí	počet obcí	celková částka (v Kč)	průměrná vyplacená částka 1 obci (v Kč)
1	198	4 788 800	24 186
2	57	3 265 884	57 296
3	16	1 361 810	85 113
4	6	926 913	154 486
5	3	593 400	197 800
6	2	541 000	270 500

ZATOČIT S ELEKTROODPADEM UMÍ PUTUJÍCÍ KONTEJNER

Čtyři roky už pomáhá projekt *Putující kontejner* zbavit se snadno a ekologicky vysloužilého elektrozařízení i lidem z obcí, které nemají vlastní sběrný dvůr. Díky němu se podařilo zrecyklovat na 900 tun již nepotřebných spotřebičů, z nichž by mnohé nejspíš skončily v popelnici.

Během letošního roku byl *Putující kontejner* na cestách po celé republice od února do října, zastavil se v 352 obcích 29 mikroregionů, kde se do něj vybralo 117 tun elektroodpadu. Využit tento mobilní sběrný dvůr, který byl přistaven takřka až před jejich dům, přitom mohlo k odložení starého elektrozařízení bezmála půl milionu obyvatel. Nejvíce naplno měl v době tradičního jarního úklidu v dubnu a květnu.

Projektem *Putující kontejner*, který odstartoval v lednu 2009, vyšel ELEKTROWIN vstříc obcím, které nemají vlastní sběrný dvůr a i ten nejbližší je pro jejich obyvatele poněkud z ruky. Ze zájmu o něj ze strany obecních samospráv bylo jasné, že je to pro ně velká pomoc. Jen v prvním roce jeho premiéry, v roce 2009, si *Putující kontejner* pozvalo 23 mikroregionů, v roce 2010 zavítal do 24, loni dokonce do 37 a letos do 29 mikroregionů.

O možnost využívat *Putující kontejner* žádají mnohé mikroregiony opakovaně, některé i dvakrát v roce. Patří mezi ně například mikroregion Novoměstsko, Ostrožsko, svazek obcí Jestřebí hory, Novoborsko a řada dalších. Pravidelným „hostitelem“ *Putujícího kontejneru* se již také stala Praha 4, která jeho prostřednictvím usnadnila svým občanům předání starých spotřebičů k recyklaci letos dvakrát – v jarních a podzimních měsících.

Putující kontejner přináší obcím hned několik výhod. Jejich obyvatelé se mohou ekologicky a velmi jednoduše zbavit

starých spotřebičů, aniž by se o jejich likvidaci spolu s komunálním odpadem či organizováním mobilních svozů musela na své náklady postarat obec. Toto finanční břemeno na sebe bere ELEKTROWIN.

Čtyři roky *Putujícího kontejneru*

rok	počet mikroregionů	počet obcí	vybráno elektroodpadu celkem (tun)
2009	23	349	306,8
2010	24	424	242,0
2011	37	560	230,0
2012	26	352	117,0*

* Údaje k 30. září 2012.

foto: Štěpán Bahenský

Obec, která využívá *Putující kontejner*, tak nejen ušetří, ale ještě získá finanční odměnu. V jaké výši, to závisí na počtu obyvatel a na výtěžnosti elektroodpadu v přepočtu vybraného množství na jednoho obyvatele.

Informace o projektu *Putující kontejner*

Ing. Martin Černý
provozní oddělení ELEKTROWINU

telefon: 241 091 843
e-mail: martin.cerny@elektrowin.cz
www.elektrowin.cz

Do projektu **RECYKLUJTE S HASIČI** SE STÁLE HLÁSÍ NOVÉ SBORY

Projekt *Recyklujte s hasiči* má za sebou už půldruhého roku fungování, přesto jej ale stále „objevují“ další sbory dobrovolných hasičů z celé České republiky. Jen na mistrovství republiky v požárním sportu družstev v Uherském Hradišti se do něj přímo na místě u stánku ELEKTROWINU, který byl partnerem této akce, přihlásilo dalších sedm kolektivů.

RECYKLUJTE S HASIČI!

K datu 1. 10. 2012

- 635 registrovaných SDH
- celkově vyplaceno 2 266 950 Kč
- průměrně vyplaceno 2325 Kč na SDH

Infolinka zdarma: 800 320 010

Tuto službu si chválí hlavně obyvatelé menších měst a obcí, kde nemají k dispozici sběrný dvůr. Hasiči jim poskytují komfortní možnost odevzdání nepotřebných spotřebičů a ty pak zbytečně nezabírají místo ve sklepech, dílnách či na půdách. Za pouhých 18 měsíců spolupráce hasičů s ELEKTROWINEM se podařilo předat k ekologické recyklaci více než 1300 tun elektroodpadu.

Zapojilo se už 650 obcí

Obcí, jejichž obyvatelé se mohou díky „svým“ hasičům snáz zbavit vysloužilých spotřebičů, je už na 650. Hlavním cílem projektu je pomoci lidem odevzdat starý elektrospotřebič v místě jejich bydliště a rozšířit tím počet činností, které dobrovolní hasiči v dané obci vykonávají. Hasiči ovšem oceňují také to, že za svoji pomoc získávají finanční odměnu.

„Hasiči získané peníze nejčastěji využívají k organizování soutěží v oblasti hasičského sportu, pořádání kulturních akcí v obci, nebo pořízení nového vybavení,“ vysvětluje ředitel kanceláře Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska Jan Aulický.

Součástí projektu jsou i soutěže

Projekt odstartoval v dubnu 2011. Dobrovolní hasiči, kteří dnes v České republice působí v 5500 sborech, v něm navázali na činnost, které se tak jako tak tradičně věnují: v obcích velmi často pomáhají

kupříkladu při svozu železného šrotu a zapojují se aktivně do nejrůznějších ekologických akcí.

V rámci projektu se pro sbory v letošním roce vyhlásila řada soutěží. V jedné z nich například vyhrál SDH Třeštice nůžkový stan. Předat výhru přijel tým ELEKTROWINU. „Starosta obce nás seznámil se členy týmu dobrovolných hasičů a následně nás provedl nově zrekonstruovanou zbrojnicí,“ říká Lucie Kostková, která pro ELEKTROWIN zajišťuje organizační část projektu. Nedílnou součástí projektu *Recyklujte s hasiči* je bezplatná info-

linka: **800 320 010**, jež funguje od pondělí do pátku od 8.00 do 15.00 hodin.

Do projektu *Recyklujte s hasiči* se může kdykoli přihlásit kterýkoli sbor dobrovolných hasičů. Jeho úkolem pak bude v obci, kde působí, vyhlásit den a místo, kam lidé mohou předat nepotřebný spotřebič, a následně požádat kolektivní systém ELEKTROWIN o zajištění svozu. Ten se uskuteční do sedmi dnů po objednání a odměna brzy následuje. Více informací k projektu naleznete na: www.recyklujte-shasici.cz.

foto: archiv ELEKTROWIN a.s.

MISS HASIČKA POŘÍDÍ KOLEGYNÍM NOVÉ HELMY

Dvě novinky přinesl třetí ročník soutěže o titul *MISS Hasička*: účast krásky ze Slovenska a také pánskou soutěž Hasič roku. Stálíci se naopak pomalu stávají ELEKTROWIN, který na galavečeru prezentoval projekt *Recyklujte s hasiči*.

Volná disciplína vítězky soutěže
MISS Hasička

Porota, v níž vedle modelek Agáty Hanychové a Kateřiny Průšové nebo fotbalisty Pavla Horvátha zasedl také finanční ředitel ELEKTROWINU Zdeněk Dušek, vybrala mezi čtrnácti finalistkami jako vítězku 21letou Slovenku Dominiku Adamčiovou. Dominika je členkou sboru dobrovolných hasičů obce Chocholná-Velčice, studuje obor státní správa na Univerzitě Alexandra Dubčeka v Trenčíně.

Jak jste se stala hasičkou?

Před dvěma lety jsme se do sboru přihlásily s několika kamarádkami, protože nás lákal požární sport. Trénujeme dvakrát týdně a je to pořádný záběr, díky němu jsme ale také v kondici.

Vyjížděla jste už někdy k „ostrému zá-sahu“?

Zatím ne, ale myslím, že díky sportu jsem na takovou situaci velice dobře připravená a zvládla bych ji.

Kdy jste se rozhodla přihlásit do soutěže o nejkrásnější česko-slovenskou hasičku?

Rozhodnutí za mne udělala kamarádka, která přihlášku vyplnila a poslala. Věděla ale, že se na ni nejspíš nebudu zlobit. Už v roce 2008 jsem se zúčastnila soutěže *MISS Trenčín*, odkud jsem si odnesla titul *MISS Fotogenic*.

Připravovala jste se nějak speciálně na *MISS Hasičku*?

Týden před finálovým večerem jsem držela

dietu. A před měsícem jsem si „pořádila“ nového přítele. Nevím, jestli to chcete brát jako součást přípravy...

Kromě tradiční korunky *MISS* jste získala také příspěvek 30 000 korun od ELEKTROWINU, které můžete použít na činnost a vybavení vašeho hasičského sdružení. Už víte, jak tyto prostředky využijete?

Naše děvčata potřebují vlastní helmy, zatím si je půjčujeme od chlapů. Chtěla bych peníze použít především pro tento účel.

V České republice se hasiči mimo jiné významně podílejí na zpětném odběru

vysloužilých elektrospotřebičů. Spolu pracují přitom s ELEKTROWINEM a za vsbíraná elektrozařízení získávají odměnu. Mají podobnou možnost hasiči na Slovensku?

Ne, o žádné podobné spolupráci nevím. Systém zpětného odběru ale na Slovensku samozřejmě funguje, sběrný dvůr je i v naší obci se 1700 obyvateli. Domácí vysloužilci ani u nás v popelnici nekončí.

foto: Pavel Dvořák

Vítězové letošního ročníku soutěže *MISS Hasička*. Zprava: vicemiss Tereza Linhová, *MISS Hasička* Dominika Adamčiová, Hasič roku Alois Jílek a druhá vicemiss Veronika Košťálová

S VYSLOUŽILCI DO ZOO LETOS ZAMÍŘIL DVOJNÁSOBEK LIDÍ

V zoologických zahradách jsme letos vybrali rekordních 3725 vysloužilých elektrospotřebičů. Oproti loňsku je to dvojnásobné množství.

Na projektu *S vysloužilci do ZOO* spolupracuje ELEKTROWIN se zoologickými zahradami v celé České republice již pět let.

Návštěvníci zprvu přijímali s pochybnostmi možnost přinést s sebou na prohlídku ZOO starou žehličku či varnou konvici. Postupně ji ale využívali – a využívají – stále více. Právě letošní rok je toho důkazem. V 11 zoologických zahradách, kde se akce konala, se podařilo vybrat 3725 spotřebičů, které v domácnostech již dosloužily. Je to zatím nejvíce za celé období realizace projektu.

Zatímco množství elektroodpadu přineseného do ZOO v jednotlivých letech vzrůstalo postupně, letošek je rokem do slova skokového nárůstu odevzdaných spotřebičů. Ve srovnání s rokem minulým se jejich počet zvýšil o 1680 kusů, tedy o více než 100 %.

Nejvíce starých spotřebičů odevzdali návštěvníci v Ostravě – 1326 (loni 294),

v Brně 661 (loni 224) a v Chomutově 441 (loni 229). Pravda: ve Zlíně, Hluboké nad Vltavou a v Jihlavě došlo k poklesu. Je to ale vina počasí, které v den konání akce nepříznivě ovlivnilo návštěvnost. A té v případě ZOO zima a déšť nepřejí.

Projektem *S vysloužilci do ZOO* ELEKTROWIN před pěti lety otevřel jednu z cest, jak zvýšit povědomí veřejnosti, že drobné spotřebiče, když doslouží, nepatří do popelnice. Ač se najdou i výjimky, je to hlavně drobný elektroodpad, který lidé do ZOO přinášejí.

Přirozeně kvitují, že jej mohou vyměnit za volnou vstupenku pro dítě či slevu na vstupném pro dospělého, nicméně také vítají, že starou žehličku či konvici mohou snadno odložit na správné místo a u stánku ELEKTROWINU ještě získat informace, jak s již nefunkčními spotřebiči z domácnosti naložit a životnímu prostředí přitom neškodit.

foto: archiv ELEKTROWIN a.s.

Na majáles PUTOVALY I ELEKTROSPOTŘEBIČE

Letos poprvé oslovil ELEKTROWIN mladé lidi na oslavách majálesu. Při té příležitosti se samozřejmě sbírala i vysloužilá elektrozařízení. Nejvíce jich odevzdali k recyklaci účastníci majálesu v Brně.

Upozornit mladé lidi na význam recyklace elektrospotřebičů považujeme v ELEKTROWINU za jednu z účinných cest k podpoře zpětného odběru vysloužilého elektrozařízení. Zaměřujeme se na mládež přímo ve školách a současně ji oslovujeme i při různých sportovních a kulturních akcích.

Zcela poprvé jsme k tomu letos využili oslav majálesu ve třech městech České republiky. Byla to trochu sázka do „sběrové loterie“. Účastníci měli možnost přinést vysloužilý elektrospotřebič, a získat tak zpět částku 50 Kč z ceny vstupného. Bude se někomu chtít kvůli padesátikoruně nosit vysloužilce na majáles?

Jak jsme se přesvědčili, řada návštěvníků této možnosti využila. V Hradci Králové se 27. dubna vybralo 130 spotře-

bičů, v Praze 4. května mladí odevzdali 41 starých spotřebičů. V Brně se slavil majáles 11. května, a vybralo se dokonce 246 kusů elektroodpadu. Majálesy, studentské oslavy příchodu máje a oslava

krás studentského života, mají tradici sahající do 15. století. Zrodila se letos její nová podoba?

foto: archiv ELEKTROWIN a.s.

PROJEKT *UKLIĎME SI SVĚT* SE SPOJIL S *RECYKLOHRANÍM*

Od nového školního roku změnil projekt *Uklidme si svět* svoji dosavadní pozici. Školám se tak výrazně usnadní účast ve více soutěžích ve zpětném odběru.

S projektem *Uklidme si svět* oslovil ELEKTROWIN školy před pěti lety a postupně se jich do něj zapojilo více než 740. Mnohé z nich časem oslovil i jiný, obdobný projekt – *Recyklohraní*. Snaha účastnit se obou a být co nejuspěšnější v každém z nich však soutěžícím školám přinášela občas těžkosti. A z těch se časem zrodila řada podnětů, se kterými se školy na ELEKTROWIN obrátily.

„Na jejich základě a také vzhledem k tomu, že i projekt *Recyklohraní* se zaměřuje na sběr malých elektrospotřebičů, jsme se rozhodli školám jejich úsilí ve sběru elektroodpadu zjednodušit a usnadnit. Protože cílem obou projektů je ochrana životního prostředí, sběr a recyklace elektrospotřebičů a úspora primárních surovin a energie, dohodli jsme se s organizátory *Recyklohraní* a tyto dva ekologické projekty jsme spojili,“ vysvětluje Roman Tvrzník.

Od začátku školního roku 2012/2013 je sjednocení obou projektů zřejmé již

z nového názvu – *Recyklohraní aneb Uklidme si svět*. Pro školy zapojené do zpětného odběru v každém z projektů tak nyní končí starost s tím, kam elektrozařízení správně odevzdat, do jaké sběrné

nádoby je odložit či kde objednat odvoz. Veškerá kompletní elektrozařízení mohou nyní vkládat do jedné nádoby – ať už se jedná o sběrný koš, či o červenou popelnici – a odvoz objednat přes jedny webové stránky: www.recyklohrani.cz.

Zásadní změna nastává v systému odměňování. Za každý kilogram malých spotřebičů budou školy přiděleny tři body, které budou směnitelné za vybrané předměty z katalogu odměn zveřejněného na webu: www.recyklohrani.cz. Za sběr velkých spotřebičů nebudou školy připsány body žádné a budou odváženy jen pro její potřeby. Veškeré potřebné informace, pravidla, materiály ke stažení, popřípadě přehled úkolů, za které mohou žáci body získat, jsou k dispozici na výše uvedených webových stránkách.

K tomu je ještě k dispozici modrá linka **Recyklohraní – tel.: 844 100 101** (po–pá 8.00–16.00 hodin), na které zapojené školy najdou v případě potřeby odpovědi na své dotazy.

Do nového projektu se školy již zapojené v *Uklidme si svět* hlásit nemusí, stávající registrace je nadále platná. Pokud by ale o účast v *Recyklohraní* již zájem neměly, je třeba toto oznámit písemně.

Členství v programu *RECYKLOHRANÍ* aneb *Uklidme si svět* a jeho princip

- Členem školního recyklačního programu se může bezplatně stát každá škola, jež má právní subjektivitu (tj. má přiděleno identifikační číslo) a která se zaregistruje na: www.recyklohrani.cz.
- Školy zaregistrované před 1. zářím 2012 v programu *Uklidme si svět!* se členem školního recyklačního programu *RECYKLOHRANÍ* aneb *Uklidme si svět* stávají automaticky. Svůj souhlas s automatickou registrací, se zpracováním údajů školy a s obchodními podmínkami dodavatele věrnostního programu (bodový účet) vysloví při svém prvním přihlášení do systému programu formou zkráceného registračního formuláře.
- Program umožňuje školám získávat v návaznosti na vzdělávací a výchovné úkoly s ekologickou tematikou a na základě zpětného odběru drobného vysloužilého elektrozařízení a použitých baterií na vlastní, tzv. bodový účet, body, se kterými jsou dále spojeny odměny, které může škola čerpat. Na základě registrace v programu může být ve škole umístěna nádoba na zpětný odběr drobných elektrozařízení a box na zpětný odběr baterií.

OHLEDNUTÍ ZA POSLEDNÍM ROČNÍKEM PROJEKTU *UKLIĎME SI SVĚT*

V 5. ročníku projektu *Uklidme si svět* školy pokořily dosavadní rekord v recyklaci elektroodpadu. Žáci z celé České republiky odevzdali 327 tun vysloužilých elektrospotřebičů, tedy o 121 tun více než v minulém ročníku.

Do 5. ročníku soutěžního projektu *Uklidme si svět* se zapojilo více než 740 škol v celé České republice. Vysoké nasazení jejich žáků a studentů dávalo ještě před cílovou rovinkou příslib, že by školy mohly překonat rekord dosažený ve 4. ročníku, kdy sesbíraly do té doby nejvíce – 206 tun elektroodpadu.

A povedlo se! Tentokrát předaly k recyklaci 327 tun vysloužilých elektrozařízení, což je o 121 tun více než v předchozím ročníku. K velkému úspěchu, za nějž si všichni účastníci zaslouží velkou pochvalu, mnohde pomohly celé rodiny, včetně babiček a dědečků, nezřídka se však

do sbírání zapojili také sousedé a známí, sbírala bezmála celá vesnice.

Nejvíce předali k recyklaci žáci ZŠ Náklo z Olomouckého kraje – 11 965 kg vysloužilých spotřebičů. S více než 10 377 kg skončila na druhém místě ZŠ a MŠ Červená Voda z Pardubického kraje, na třetím místě pak ZŠ Křivoklát s 9530 kg ze Středočeského kraje.

V přepočtu na jednoho žáka vyhrála stejně jako v předchozím roce ZŠ a MŠ Dolní Olešnice. Každý ze žáků této školy odevzdal přes 346 kg starých elektrospotřebičů. Druhé místo patří ZŠ a MŠ Cejle s 341 kg na žáka, třetí příčku

s výsledkem 230 kg na žáka obsadila ZŠ a MŠ Příkazy. Děti z těchto škol se setkaly na slavnostním vyhlášení, které proběhlo v úterý 26. června v Tvrzi Hummer u Prahy. V gotickém zábavním areálu si užily krásný den plný her a zábavy.

Umístění jednotlivých krajů

Olomoucký	55 029 kg
Pardubický	46 731 kg
Moravskoslezský	39 255 kg
Středočeský	37 987 kg
Jihomoravský	37 701 kg
Vysočina	23 428 kg
Zlínský	17 122 kg
Plzeňský	16 478 kg
Královéhradecký	15 271 kg
Karlovarský	11 930 kg
Liberecký	10 732 kg
Ústecký	10 304 kg
Jihočeský	7947 kg
Praha	3235 kg

Body připisovaly i mezisoutěže

Během roku měly školy možnost získávat k svému konečnému výsledku kilogramy navíc, pokud se zapojily do dílčích soutěží. Další kila si mohly školy připsat za realizaci informační kampaně pro své okolí. Nejpodařenější informační a osvětovou kampaň z hlediska poskytnutých informací na téma zpětný odběr elektrozařízení zrealizovala ZŠ Klimkovice.

Za účast v projektu *Uklidme si svět* školy od ELEKTROWINU získaly odměnu podle celkového množství odevzdaných spotřebičů. Za ni si mohou pořídit například nové učební pomůcky. Nejúspěšnější školy navíc dostaly atraktivní odměny, a to nejen pro žáky a studenty, ale i pro pedagogy, kteří své žáky celou soutěží provázeli.

foto: archiv ELEKTROWIN a.s.

STUDIE UKAZUJE MALÝM OBCÍM, JAK NEJLÉPE NAKLÁDAT SE STARÝMI SPOTŘEBIČI

Komunální odpad je pro obce prodělečnou záležitostí. Od každého z obyvatel mohou ročně vybrat zatím maximálně částku 500 korun, ve skutečnosti ale platí často mnohem víc.

Jednu cestu představuje zvýšení poplatku občanům. Města a obce k němu budou moci přistoupit od ledna 2013 a často o tom skutečně uvažují. Druhou cestou je důslednější třídění odpadu. Pro představu: v průměru každý Čech loni vyprodukoval 513 kg odpadu a z toho vytřídil 158 kg využitelných složek odpadu, tedy 31 procent. K tomu ještě každý občan vytřídil mj. 5,24 kg elektrozařízení.

Zatímco ve větších městech se problematikou odpadového hospodářství zabývají školení specialisté, malé obce často přesně nevědí, jaké řešení by pro ně bylo nejlepší. Jejich zastupitelé, kteří se prací pro spoluobčany věnují většinou ve volném čase, se obvykle přiklání spíše k důslednější recyklaci než k zvyšování poplatků. Jak to ale konkrétně zařídit?

Většina obcí má nejvýš 2000 obyvatel

I proto vznikla studie Institutu pro udržitelný rozvoj měst a obcí (IURMO), která dostala název *Technicko-ekonomické modely řešení sběru a svozu vyřazených elektrozařízení*. Obecním samosprávám může při rozhodování o řešení systému odpadového hospodářství poskytnout cenné vodítko.

Studie IURMO se zaměřila na obce do 2000 obyvatel. Těch je v České republice 5611 z celkového počtu 6240. A žijí v nich tři miliony obyvatel. Na dotazy

výzkumníků odpověděl vybraný vzorek 264 zástupců obcí.

Studie nejprve připomíná, že spolupráci kolektivních systémů s obcemi umožňuje ustanovení § 38 zákona o odpadech. Kolektivní systémy na jeho základě mohou prostřednictvím písemné dohody využít pro zajištění zpětného odběru vyřazených elektrozařízení (EEZ) systém sběru a třídění komunálních odpadů stanovený danou obcí.

Na základě písemné dohody je kolektivní systém povinen odebrat vyřazená elektrozařízení, která pocházejí ze systému stanoveného obcí bezplatně. Obce navíc mohou získat příspěvky na provoz míst zpětného odběru, odvoz nashromážděných elektrozařízení anebo se zapojit do grantových programů k dovybavení, případně zabezpečení míst zpětného odběru.

Zpětný odběr EEZ může obec realizovat samostatně nebo v rámci sdruženého plnění prostřednictvím regionálních svazků obcí (účelový svazek obcí pro řešení odpadového hospodářství podle zákona o obcích č. 128/2000 Sb., popř. občanského zákoníku).

V malých obcích se nejčastěji uplatňují tyto způsoby sběru

- způsoby mobilního (ambulantního) sběru EEZ (80 %)
- způsoby stacionárního sběru EEZ (20 %)

Mobilní sběr supluje v malých obcích stabilní místa pro zpětný odběr elektrozařízení. Významnou roli sehrává především pro velká elektrozařízení. U malých obcí je varianta mobilního/ambulantního svozu vyřazených elektrozařízení nejrozšířenější.

Obce bez sběrného dvora mají zákonnou povinnost provádět mobilní svoz nebezpečných odpadů minimálně dvakrát ročně. Proto i zpětný odběr vyřazených elektrozařízení se uskutečňuje zpravidla dvakrát ročně v návaznosti na mobilní svoz nebezpečných odpadů, popřípadě objemných či jiných odpadů.

Novinkou, kterou nabízí kolektivní systém ELEKTROWIN, je mobilní svoz *Putujícími kontejnerem*. Ten může být využit minimálně pěti obcemi. Praxe ukazuje, že tento způsob lze sladit i s tradičním mobilním svozem EEZ společně s nebezpečnými a dalšími odpady.

Ekonomické ukazatele mobilního svozu

U mobilního svozu EEZ vznikají pro obce náklady za sběr (manipulaci/nakládku) a svoz (ujeté kilometry). Provozní náklady na sběr a svoz vycházejí z pořizovací ceny svozového prostředku, mzdových nákladů řidiče, provozních nákladů vozidla, předpokládané režie svozové firmy a zisku.

Tuto bilanci může zásadně změnit využití nabídky některého z kolektivních systémů. ELEKTROWIN například zajišťuje bezplatné převzetí elektrozařízení z mobilního svozu velkoobjemových nebo nebezpečných odpadů a poskytuje finanční příspěvek svozové společnosti.

V rámci programu *Putující kontejner* se navíc ELEKTROWIN postará o bezplatné přistavení kontejnerů a vyplatí paušální odměny podle výtěžnosti a velikosti obce.

Dopravní náklady na mobilní sběr účtované obcí	
vozidla 3,5–12 t	22–23 Kč/km
vozidla větší	36–38 Kč/km
obsluha nakládky	60–80 Kč/čtvrt hodina
obsluha kontejnerů hydraulickou rukou	80–100 Kč/čtvrt hodina

Příspěvek ELEKTROWINU dopravci
0,15 Kč/kg svozové společnosti při shromáždění na jedno místo
1,30 Kč/kg u chlazení a velkých spotřebičů a 2 Kč/kg u malých spotřebičů při dopravě ke zpracovateli

Nabídka ELEKTROWINU – řešení mimo mobilní sběr

bezplatné přistavení *Putujícího kontejneru*, náklady na dopravu, kontejner, manipulaci s ním a zpracování nese ELEKTROWIN

paušální odměny 250–3500 Kč pro obec, 1500–10 000 Kč pro svazek obcí

Doporučené způsoby zpětného odběru EEZ podle velikosti obce

- ▶ **do 500 obyvatel**
  - stacionární kontejner pro EEZ (malé spotřebiče) – vnitřní (OÚ), alternativně jeden stacionární venkovní kontejner na malé spotřebiče
  - mobilní sběr EEZ
- ▶ **501–1000 obyvatel**
  - stacionární kontejner pro EEZ (venkovní)
  - mobilní sběr EEZ, alternativně shromažďovací místo
- ▶ **1001–2000 obyvatel**
  - shromažďovací místo, alternativně sběrný dvůr
  - stacionární kontejnery pro EEZ (venkovní)

Zdroj: IURMO

PŘIBÝVAJÍ KONTEJNERY NA MALÉ SPOTŘEBIČE

Zatímco systém zpětného odběru starých spotřebičů financují výrobci a dovozci nových elektrozařízení, a je tedy pro všechny občany Česka zdarma, za komunální odpad platí každý z nás.

Od roku 2005, kdy byl u nás systém zpětného odběru elektrozařízení zaveden, se již Češi naučili, že mají vysloužilé spotřebiče odevzdávat do míst, kde se postarají o jejich ekologickou recyklaci. Jedná se o sběrné dvory, prodejny elektra, sbory dobrovolných hasičů zapojených do projektu *Recyklujte s hasiči* či do škol účastníků se projektu *Recyklohraní aneb Uklidme si svět*. Problém stále přetrvává u spotřebičů malých, které většinou končí v popelnici na komunální odpad. Pouze 25 % z nich totiž odevzdáváme do míst k tomu určených, přičemž vzdálenost k nim se

neustále zkracuje a jejich odevzdání je pro nás tak čím dál snazší.

Řešením mohou být malé kontejnery

Zatímco v roce 2010 jich bylo instalováno 17, během roku 2011 jejich počet narostl na 150. Od začátku roku 2012 společnost ELEKTROWIN už rozmístila v ČR dalších 95 kusů malých kontejnerů. Z nedávného průzkumu vyplynulo, že v oblastech, kde lidé nemají sběrné místo nebo je hůře dostupné, klesá jejich ochota recyklovat vysloužilé elektrospotřebiče. Obce mají

Co ukázal průzkum

Průzkum upozornil, že zájem obcí je udržet a rozvíjet již funkční systém nakládání s vyřazenými elektrospotřebiči, a to zejména v osvědčené spolupráci obcí s kolektivními systémy.

Na základě této spolupráce mohou obce získat příspěvky na provoz míst zpětného odběru, odvoz nashromážděných elektrozařízení či se zapojit do grantových programů k dovybavení a zabezpečení míst zpětného odběru. Dále mohou obce využívat speciální a aktuální programy nabízené kolektivními systémy.

Pro danou velikostní kategorii obcí jsou podle průzkumu vhodné například programy ELEKTROWINU *Putující kontejner* nebo *Recyklujte s hasiči*.

jedinečnou možnost získat kontejnery na drobné elektro na základě uzavření *Smlouvy o zajištění zpětného odběru*, a to podle klíče jeden kontejner na 500 obyvatel. Finanční prostředky na pořízení těchto kontejnerů mohou získat prostřednictvím *Motivačního programu ELEKTROWINU*.

Díky těmto malým červeným kontejnerům se další a další lidé postupně učí, že třídění drobného elektroodpadu je velice prospěšné pro životní prostředí a že každý může svým chováním přispět k jeho ochraně.

foto: Pavel Dvořák

V ŘÍJNU SKONČIL TEST MINIWINŮ. KTERÝ BUDE NEJLEPŠÍ?

Pilotní projekt nazvaný MINIWIN spustil ELEKTROWIN na jaře letošního roku. Do vybraných míst zpětného odběru umístil speciální kontejnery zcela nového typu. Měly by usnadnit – a tím také zvýšit – zpětný odběr malých spotřebičů.

ELEKTROWIN zahájil testování kontejnerů umístěním 22 kusů. Tyto MINIWINY navrhli tři různí výrobci, kteří nabídli odlišná technická řešení. Kontejnery byly umístěny ve sběrných dvorech i u posledních prodejců.

MINIWINY pomohou snáze soustředit a také chránit malé spotřebiče v těch sběrných místech, jejichž velikost neumožňuje umístit velkoobjemový kontejner s vymezeným prostorem pro jejich shromažďování, tedy uzavřený WINTEJNER. Umístění MINIWINU ve sběrném dvoře ulehčí práci zejména obsluze, pro niž odpadne nutná manipulace s drobnými spotřebiči. Bez ohledu na to, které technické řešení zví-

těží a kdo se nakonec stane dodavatelem MINIWINŮ, byly od začátku jasné základní parametry těchto kontejnerů. Každý z nich má rozměry 120×80×1800 centimetrů, je plnostěnný, uzamykatelný a má dělený vzhazovací otvor umístěný vpředu. V zadní části kontejneru se nacházejí otevírací vrata pro snadnou manipulaci se spotřebiči u zpracovatele.

Je vhodný k venkovnímu stání i do uzavřených hal. S kontejnerem lze manipulovat vysokozdvížným vozíkem, kterým bude vybaven dopravce. Při odvozu naplněného MINIWINU z místa zpětného odběru bude přistaven nový, prázdný kontejner, a to výměnou kus za kus.

Testování bylo ukončeno v říjnu, jeho výsledky se nyní vyhodnocují. Zakázku na výrobu několika stovek kusů, které ELEKTROWIN plánuje postupně rozmístit, získá výrobce, jehož řešení se v praxi nejlépe osvědčilo. MINIWINY budou nabídnuty jak sběrným dvorům, tak vybraným prodejčům.

foto: archiv ELEKTROWIN a.s.

PUTUJÍCÍ WINTEJNER OPĚT POMÁHAL V PRAZE 4

I v letošním roce usnadnila městská část Praha 4 mnohým svým občanům zpětný odběr elektrospotřebičů prostřednictvím putujícího WINTEJNERU. Na jaře a na podzim odvezl z domácností přes 8,4 tuny elektroodpadu.

Ačkoli se na první pohled může zdát, že je v Praze k dispozici dostatek sběrných dvorů, stále zůstávají lokality, jejichž obyvatelé to do nich mají poměrně daleko. Obdobně jako v malých obcích bez vlastních sběrných míst.

To už si dávno uvědomili v Praze 4, a proto ve spolupráci se společností ELEKTROWIN přistavují na vytipovaná místa WINTEJNER, do něhož mohou občané snadno v blízkosti svého bydliště odložit již nepotřebné spotřebiče. O tom,

kdy a kde bude WINTEJNER k dispozici, se předem dozvídají z místního zpravodaje Tučňák, z internetových stránek městské části nebo webu ELEKTROWINU.

Letos Praha 4 využila putující WINTEJNER začátkem února. Lidé měli možnost odevzdat své vysloužilce na 15 stanovištích. Na dalších 20 místech dostali tuto příležitost od 17. do 27. září. U WINTEJNERU jim s manipulací spotřebičů pomáhala profesionální obsluha, odebírala je, ukládala a současně dohlížela, aby se odevzdaných spotřebičů nezmocnili nenechavci. Každý, kdo k WINTEJNERU přinesl kompletní spotřebič, získal malý dárek.

NOVÉ EVROPSKÉ SMĚRNICE PŘINESOU BRZY ZÁSADNÍ ZMĚNY

Dvě nové evropské směrnice upravující podmínky životního cyklu elektrických spotřebičů se brzy promítnou do našeho každodenního života.

První z nich – směrnice 2011/65/EU – nabude účinnosti 3. ledna 2013. Výrazněji než dosud omezí používání nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních (EEZ) s cílem přispět k ochraně lidského zdraví a životního prostředí včetně využití a zneškodnění odpadních EEZ způsoby šetrnými k životnímu prostředí.

Omezení jsou podle odborníků poměrně tvrdá a vyhovět jim dokážou jen renomovaní výrobci. Pro značnou část neznačkové, především asijské, produkce to bude nejspíš znamenat zamezení přístupu na český trh stejně jako na trhy ostatních evropských zemí. Záleží ovšem také na kontrolních orgánech, jak důsledně budou na dodržování směrnice dohlížet.

Druhá – směrnice 2012/19/EU ze dne 4. července 2012 o odpadních elektrických a elektronických zařízeních – se do české legislativy musí promítnout nejpozději do 14. února 2014. Mimo jiné nově stanoví kvóty pro množství zpětně odebraného elektrozařízení. Jsou podstatně přísnější než dosud.

„Směrnice umožňuje vypočítat toto množství dvěma odlišnými způsoby a zatím není vůbec jasné, ke kterému z nich a proč se přikloní naši zákonodárci,“ říká provozní ředitelka společnosti ELEKTROWIN Tereza Ulverová.

Za splnění povinnosti odpovídá stát

Do konce roku 2019 musí každý členský stát EU ročně vysbírat postupně až 65 % průměrné hmotnosti spotřebičů uve-

dených na trh v předchozích třech letech anebo 85 % hmotnosti celkové produkce elektroodpadu. Stát také odpovídá za splnění této povinnosti. Nově přistoupiť země dostaly výjimku a musí dosáhnout stanovených cílů do konce roku 2021.

Podle poznatků ELEKTROWINU odpovídá množství, které odevzdají Češi dnes, jen zhruba 30 až 40 % množství vypočítaného podle jedné nebo druhé metodiky.

Směrnice rovněž předpokládá změnu v dosavadním rozdělení spotřebičů do deseti skupin, jak je známe dnes. Od 15. srpna 2018 jich pravděpodobně zbude pouze šest. Základní členění má pracovat s pojmy „zařízení pro tepelnou výměnu“, „obrazovky, monitory a zařízení obsahující obrazovky o ploše větší než 100 cm²“, „světelné zdroje“, „velká zařízení“, „malá zařízení“ a „malá zařízení informačních a telekomunikačních zařízení“. Mezi velké se budou nově počítat i fotovoltaické panely. Jejich předpokládaná životnost se pohybuje kolem 20 let, následky fotovoltaického boomu posledních let se tedy ve sběrných dvorech začnou projevat někdy kolem roku 2030.

Významná povinnost přibyla i prodejčům elektrozařízení – pokud prodávají elektrické spotřebiče na ploše větší než 400 m², musí umožnit spotřebitelům odevzdat vyřazený spotřebič, jehož žádný

rozměr nepřesahuje 25 cm, a to i v případě, že si zákazník nekoupí nový spotřebič.

Nejnebezpečnější spotřebiče v samostatných skupinách

„Do samostatných skupin budou vyčleněny chlazení, televizory a zářivky – tedy typy spotřebičů, které obsahují největší množství nebezpečných látek a při jejichž demontáži hrozí největší rizika, pokud je prováděna neodborně,“ vysvětluje Tereza Ulverová.

Evropská komise současně sleduje novou úpravou i další cíl: vytvořit prostředí, v němž se budou používat jednotné normy pro sběr spotřebičů, jejich skladování, přepravu a recyklaci. To umožní snazší porovnání výstupů z jednotlivých zemí. K tomu už dnes směřuje například soubor standardů WEEELABEX, na jehož utváření se ELEKTROWIN aktivně podílí v rámci činnosti WEEE Fora.

ELEKTROWIN to chápe jako výzvu a zároveň příležitost, jak otevřít cestu k splnění přísných požadavků na zvýšení podílu zpětně odebraných spotřebičů.

SPOLUPRÁCE S KRAJI PŘINÁŠÍ ÚSPORY

Neuvěřitelnou miliardu a dvě stě milionů korun uspořily města a obce za uplynulých sedm let díky systému zpětného odběru vysloužilých spotřebičů.

Právě o tolik víc by musely zaplatit za likvidaci komunálního odpadu, pokud by se Česká republika nezačala řídit evropskou směrnicí a elektrozařízení by nadále zůstalo jeho součástí.

Je to přitom pouze propoččet, který vychází z plánované produkce odpadu na obyvatele. Ta je ale oproti plánům podstatně vyšší. Některé odhady proto hovoří dokonce o úspoře ve výši 2,8 miliardy korun.

Důvod pro další intenzifikaci

To je rozhodně dobrý důvod pro další intenzifikaci zpětného odběru, který již v prvních letech svého fungování rok od roku strmě narůstal. V roce 2005 ovšem začínal ELEKTROWIN a další kolektivní systémy doslova od nuly. Kvóty čtyř vysbíraných kilogramů na každého obyvatele, kterou od nás vyžaduje EU, dosáhl ELEKTROWIN, společně s ostatními systémy, už

v roce 2008. Jednu z cest, jak zpětný odběr v České republice podpořit, spatřuje ELEKTROWIN ve spolupráci s kraji, a proto na ni klade mimořádný důraz. V současnosti na základě dohody o spolupráci intenzivně spolupracuje s osmi ze čtrnácti krajů a v příštím roce by chtěl tyto aktivity rozšířit na další kraje.

Spolupráce spočívá především v informování občanů-spotřebitelů o fungování systému zpětného odběru elektrozařízení, ekologickém zpracování vysloužilých spotřebičů a motivaci k ekologickému chování.

Osvěta mládeže – naše spokojená budoucnost

ELEKTROWIN i zástupci krajů si uvědomují, že osvěta mládeže je základním stavebním kamenem naší kvalitní budoucnosti, a proto podporují environmentální vzdělávání mladé generace.

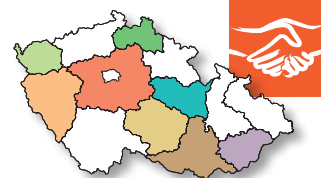

Projekt Zaskočte si pro radu, jak se zbavit odpadu proběhl ve sběrných dvorech čtyř krajů

V součinnosti s kraji realizuje ELEKTROWIN odborné semináře u zpracovatelů

Po dobu pěti let realizoval ELEKTROWIN ekologický projekt určený pro základní a střední školy – soutěž **Uklidme si svět** (o jejích výsledcích a čerstvém spojení s projektem **Recyklohraní** píšeme na jiném místě). V rámci krajské spolupráce byli hodnoceni krajské vítězové obou vyhlášených kategorií – absolutní množství sebraných spotřebičů a množství sebraných spotřebičů v přepočtu na jednoho žáka. Tato vyhlášení mají vždy slavnostní ráz, probíhají v rámci tiskové konference na konci kalendářního roku, v jejímž rámci vyhodnocují oba kooperující subjekty vzájemnou spolupráci.

Během setkání s novináři a zástupci kraje byly oceněny školy, které se nejlépe umístily v projektu Uklidme si svět. Na snímku žáci ZŠ a MŠ Bystřice pod Lopeníkem

ELEKTROWIN podporuje v rámci spolupráce s kraji různé akce pro veřejnost – například Dny dětí

Velmi úspěšnou se stala akce s názvem **Zaskočte si pro radu, jak se zbavit odpadu**. Je určena primárně žákům základních a středních škol. V roce 2011 proběhla v Libereckém kraji a na Vysočině. Pro její velký úspěch si Kraj Vysočina vyžádal opakování i v následujícím roce. Kromě Vysočiny v tomto roce seznámila se systémem zpětného odběru žáky na Zlínsku a Karlovarsku. Týmy ELEKTROWINU dětem ukázaly přímo ve sběrných dvorech, jak mají s vysloužilými spotřebiči nakládat, kam je odevzdávat – a hlavně, proč to všechno mají dělat, jaký má ekologická recyklace přínos pro životní prostředí.

Podpora zpětného odběru ve městech a obcích

Ve spolupráci s krajskými úřady se ELEKTROWINU podařilo do mnoha sběrných dvorů umístit velkoobjemové kontejnery, **WINEJNERY**, jejichž primární funkcí je zvýšení komfortu manipulace s odevzdanými spotřebiči a zároveň jejich ochrana před nežádoucími zásahy samozvaných „recyklátorů“.

Pomoc obcím, které nemají vlastní sběrný dvůr, nabízí systém **Putující kontejner**. Ten vyšle ELEKTROWIN do všech mikroregionů či svazků obcí, které o něj

zažádají. Více informací k tomuto tématu naleznete na straně 11.

Velmi se osvědčují akce pořádané pro představitele obecních samospráv. Je třeba, aby si i oni dokázali představit, co se děje s vysloužilými spotřebiči, které putují z jejich sběrných dvorů ke zpracovatelům. Proto organizujeme **exkurze přímo do zpracovatelských zařízení** – ve Stráži pod Ralskem a Starém Městě u Uherského Hradiště. Zástupci samospráv tyto akce velmi oceňují a přejí si jejich opakování.

Ve snaze dále motivovat obce k intenzifikaci zpětného odběru se ELEKTROWIN připojil v některých krajích do **soutěží pro obce**. V jejich rámci vyhodnocujeme obce a města na základě výtěžnosti sběru v přepočtu na jednoho obyvatele.

Zvýšit informovanost obyvatel obcí na téma zpětný odběr elektrozařízení je

možné díky **zveřejnění článků a inzerátů** v místních zpravodajích, bulletinech či novinách. Podklady již po pět let objevují starostové či zaměstnanci odboru životního prostředí na CD, které jim ELEKTROWIN pravidelně zasílá.

Jako jakási deklarace vzájemné spolupráce fungují ve spolupracujících krajích **autobusy s informačními polepy**, na kterých mohou místní obyvatelé nalézt například údaje o tom, kde se nachází nejbližší sběrný dvůr, do kterého mohou odevzdat své vysloužilce.

Akce pro veřejnost

Velmi úspěšné – jak návštěvností, tak množstvím vysbíraných spotřebičů – jsou tradičně také akce pořádané ve spolupráci s jednotlivými **zoologickými zahradami** na různých místech republiky. Návštěvníkům je v určitý den v roce nabízena možnost zlevněného vstupu či vstupu zdarma za přinesený kompletní spotřebič.

ELEKTROWIN ve spolupráci s krajskými úřady podporuje i další **akce pro veřejnost**, jako jsou například Den Země, Den dětí, bambiriády, Den záchranářů, majáles a mnohé další.

foto: archiv ELEKTROWIN a.s.

JOSÉ RAMÓN CARBAJOSA:

OEEZ NENÍ PROBLÉM, ALE PŘÍLEŽITOST

Španěl José Ramón Carbajosa byl zvolen předsedou Rady WEEE Fora před osmi měsíci. Má tedy už za sebou tradičních „100 dnů hájení“, proto mu EWIN položil několik otázek.

V dubnu 2012 jste byl zvolen předsedou Rady WEEE Fora. Každý, kdo nastupuje do nové funkce, má představu o tom, čeho by v ní chtěl dosáhnout. Máte také nějaký ambiciózní osobní cíl, který byste rád realizoval ve WEEE Foru?

Můj osobní ambiciózní cíl je přeměnit WEEE Forum na unikátní světové centrum, kde by se setkávaly a vyměňovaly poznatky ve všech aspektech souvisejících se zpětným odběrem a recyklací odpadů z elektrických a elektronických zařízení (OEEZ). WEEE Forum by mělo nastavit celosvětové měřítko v této oblasti. Jsem přesvědčen, že instituce, které předsedám, přispěje svými znalostmi a zkušenostmi obecně společnosti a zejména vládám. Náš příspěvek by měl pomoci v rozvoji státních politik a strategií pro řešení problémů, které přináší recyklace tohoto odpadu.

OEEZ není problém, ale příležitost. A proto je nutno s touto příležitostí seznámit celou společnost nejen z hlediska environmentálního přínosu řádné recyklace; současně je nutno informovat, že OEEZ se také týká ekonomických příležitostí a vytváření pracovních míst ve strategickém odvětví, jakým je odvětví recyklace.

Doba vašich prvních 100 dní ve funkci již uběhla. Proto se ptáme, čeho jste již v tomto období docílil a co máte v plánu realizovat do konce roku?

Za prvé, chci poděkovat předchozí Radě WEEE Fora za dobrou práci při plánování 4. konference WEEE Fora v Londýně. Tato akce umožnila sjednotit evropské orgány,

výrobce, distributory a provozovatele recyklačních provozů v témže fóru, ve kterém bylo možné naslouchat problémům, společným obavám (hlavně těm, které se vztahují k provádění nové směrnice OEEZ) a možným řešením, která by dokázala čelit budoucím výzvám. Pro nás je potěšením sledovat, jak byla tato konference přijata veřejností. Obdrželi jsme pochvaly a gratulace ze všech odvětví a ze všech koutů světa.

Jaké aktivity a projekty v rámci WEEE Fora jsou pro vás prioritami v krátko- a dlouhodobém horizontu?

Hlavní prioritou WEEE Fora v současné době je realizovat strategický plán naší organizace pro nadcházející léta. Jedná se o plán, který umožňuje podtrhnout náš význam a jehož cílem je stát se referenčním centrem v mezinárodní oblasti na vše, co souvisí s OEEZ.

Krátkodobou prioritou je úspěšně dokončit projekt WEEELABEX, uvést ho v život a přeměnit na organizaci nezávislou na WEEE Foru s dostatečnými zárukami, že bude pokračovat v práci na vývoji norem pro gesci OEEZ, a samozřejmě audity všech zapojených subjektů.

Ve střednědobém horizontu se podílíme na projektu s Interpolem, UNICRI, UNU a dalšími institucemi při sledování nelegálního oběhu OEEZ v Evropě i mimo ni.

Jak byste shrnul úkoly, které pro výrobce elektrických spotřebičů a jimi založené kolektivní systémy představuje v současné době novela směrnice EU?

Hlavní výzvou je, jak realizovat až do roku 2019 cíle sběru, které stanovuje nová směrnice: sbírat ekvivalent elektrošrotu do výše až 65 % všech elektrozařízení uvedených na trh. Jedná se o ambiciózní cíl, který bude vyžadovat transformaci odvětví a potřebu pro všechny zúčastněné strany pracovat ve více koordinované a transparentní formě.

WEEE Forum slouží mimo jiné jako platforma pro výměnu zkušeností mezi kolektivními evropskými systémy. Co je podle vašeho názoru společné pro její správnou funkci v jednotlivých zemích? Jaké jsou společné charakteristické znaky vhodné praxe?

Úspěch a atraktivita WEEE Fora spočívají především v možnosti disponovat informacemi nebo kritérii ve vztahu k správné činnosti kolektivních systémů, v možnosti srovnání s jinými systémy a v odpovědi na otázku, zda jsme konkurenceschopnější než jiné systémy. Jedním z cílů, které vytvořilo toto představenstvo, je pracovat na tom, aby se toto kritérium stalo klíčovým pro jednotlivé systémy a přispělo k jejich optimální činnosti.

Na WEEE Foru je dále atraktivní skutečnost, že si můžeme vyměňovat nápady na platformě, kde všichni sdílíme stejné každodenní problémy. Na platformě, která vám díky zkušenostem ostatních kolegů umožní najít odpovědi.

Pokud jde o typické znaky osvědčených postupů, první se týká platných právních předpisů a určení nejvyšší úrovně požadavků s ohledem na kvalitu (zpracování a nakládání s odpady). Cílem je získat sto procent recyklovaného odpadu v ne příliš vzdálené budoucnosti.

Londýn v září přivítal účastníky již na 4. konferenci WEEE Fora. Splnila konference vaše představy a mohl byste se s námi podělit o dojmy, které jste získal v jejím průběhu, případně nás informovat o nejdůležitějších závěrech?

José Ramón Carbajosa byl předsedou představenstva WEEE Fora zvolen 27. dubna 2012 na období čtyř let. Členem představenstva je od listopadu 2010. Byl také členem řídicí skupiny projektu WEEELABEX. V rodném Španělsku patří k nejuznávanějším odborníkům v oblasti zpětného odběru elektrozařízení. Podílel se na vzniku dnes největšího španělského kolektivního systému, který nese název ECOLEC. Od dubna 2005 je jeho generálním ředitelem. Studoval v USA, Velké Británii, Dánsku a ve Španělsku. Hovoří plynule anglicky, portugalsky, francouzsky a dánsky.

Konference daleko předčila veškerá očekávání. Povšimli jsme si všeobecného znepokojení všech zainteresovaných stran z hlediska cílů, které určuje nová směrnice, ale přes tuto nejistotu jsme pozorovali vývoj, ve kterém se rovněž nabízel výzrálejší návrhy a řešení ve srovnání s těmi, jež byly předkládány před sedmi lety při vzniku aktuální legislativy.

Z konference v Londýně existuje jasný závěr: bez úzké spolupráce všech zúčastněných stran (vlády, výrobců, provozovatelů recyklačních provozů, prodejců, spotřebitelů) nebude možné dosáhnout cílů stanovených směrnicí. Pokud má nová norma uspět, mělo by se WEEE Forum stát

zastřešující organizací pro všechny tyto subjekty.

Členem představenstva sedmi členů WEEE Fora je také generální ředitel společnosti ELEKTROWIN Roman Tvrzník. Jaké jsou vaše znalosti systému sběru elektrických zařízení v České republice?

ELEKTROWIN je prominentním členem WEEE Fora téměř od jeho založení. Po celou tuto dobu tato společnost hrála velmi důležitou roli, po dobu pěti let vykonávala odpovědné funkce v této organizaci a předávala své zkušenosti i znalosti ostatním členům. Konkrétně Roman Tvrzník byl členem předchozí rady a byl opět zvolen

do funkce. To ukazuje jeho popularitu a jeho pracovní kompetenci. Současná rada přikládá činnosti Romana Tvrzníka velký význam a velmi oceňuje práci, kterou vykonává v rámci WEEE Fora.

WEEE Forum letos oslaví 10. výročí svého založení. Co byste popřál sdružení a jeho členům do nového desetiletí?

WEEE Forum je mladá a živá organizace. Pohybujeme se v oblasti lidské činnosti s obrovským potenciálem růstu. A jsem si jistý, že WEEE Forum bude mít v budoucnu rozhodující vliv na vývoj v této hospodářské oblasti.

KONFERENCE WEEE FORA V LONDÝNĚ: K EVROPSKÝM ZDROJŮM SUROVIN PATŘÍ I ODPADY

Londýn hostil ve dnech 20. a 21. září už 4. ročník konference WEEE Fora, které se zúčastnilo bezmála 250 zástupců autorit EU i hostitelské země, kolektivních systémů, výrobců, zpracovatelů a nevládních organizací.

Letošní konference se zaměřila na dopady, které bude mít novela směrnice EU pro zpětný odběr elektrozařízení na činnost kolektivních systémů. Druhým stěžejním okruhem témat byla praktická realizace

tzv. politiky tří E (v angličtině Economy – hospodárnost, Environment – životní prostředí, Employment – zaměstnanost). Jejím cílem je maximálně využít zdroje surovin, které se nacházejí na území

členských států EU. Mezi ně se počítají i odpady. Stěžejní je dodržení zásad ochrany životního prostředí a zvýšení zaměstnanosti právě v sektoru využití materiálů z odpadů.

První E – Environment čili životní prostředí

Jedním z nejdůležitějších důsledků novely směrnice pro kolektivní systémy jsou nové cíle sběru. Během čtyř let jej musí členské státy ročně zvýšit na 45 % průměrné hmotnosti elektrozařízení uvedených

na národní trh tři roky zpětně. O tři roky později už musejí dosáhnout 65% míry sběru.

Zvyšující se podíl zpětně odebraných spotřebičů příznivě ovlivní životní prostředí a omezí nešetrné nakládání s druhotnými surovinami obsaženými v těchto zařízeních. Důležitá je rovněž úspora energie a boj proti ilegálnímu exportu.

Druhé E – Economy neboli hospodárnost

Zvyšující se podíl sběru bude mít i pozitivní dopady na národní ekonomiky. Postará se o to především zachycení většího množství druhotných surovin, lepší využití zpracovatelských kapacit a optimalizace vytíženosti dopravy.

Třetí E – Employment čili zaměstnanost

Nové cíle udrží pracovní příležitosti v recyklačním odvětví a zvýší jejich počet. Jakmile členské státy dosáhnou daných kvót sběru, zpracovatelská zařízení budou plně využívat svou kapacitu. Větší poptávka po jejich službách zapříčiní větší potřebu pracovních sil a otevře nové pracovní příležitosti.

Modrá versus zelená ekonomika

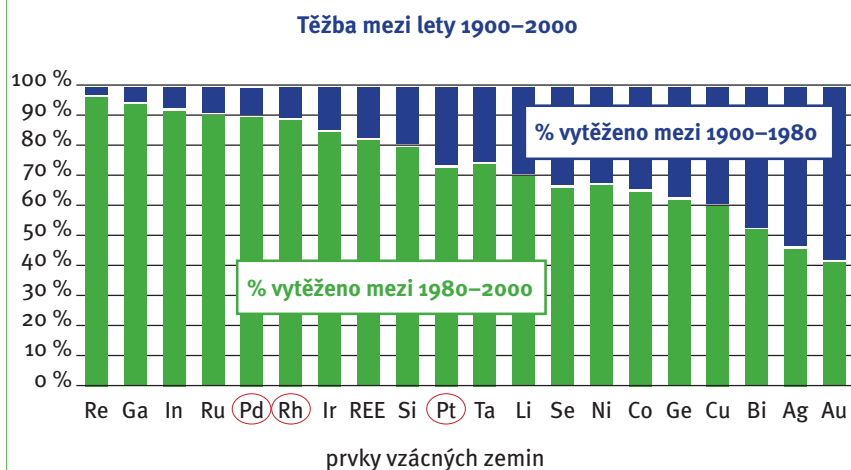
Svou vizi „blue economy – modré ekonomiky“ představil na konferenci WEEE Fora Gunter Pauli, autor stejnojmenné knihy. Pauli je znám jako podnikatel, lektor a komentátor v oblasti kultury, vědy, politiky, udržitelnosti inovací a životního prostředí.

Podstatou je stimulace podnikání vedoucí k udržitelnosti, kdy se toho, co je vhodné pro naše zdravé a životní prostředí, dosahuje za optimálních nákladů, a je to tedy zároveň levné. Nedokonalým modelem je podle Pauliho tzv. zelená ekonomika, jejíž řešení jsou sice ekologická, ale zároveň většinou drahá.

Kam mizí vysloužilé spotřebiče

Podle údajů, které na konferenci prezentovali delegáti z Francie, je v jejich zemi zdokumentováno jen zhruba 40% toku OEEZ. Podle německých zkušeností třetína obcí nepředává vysloužilé spotřebiče výrobcům k ekologickému zpracování, ale prodává je subjektům, které spotřebiče rozebírají, nicméně jim nejde o ekologii,

Za poslední desetiletí se vytěžilo mnohem více technologických kovů než v celých dějinách lidstva

Zdroj: Umicore

ale především o zisk. Výrobci poukazují na to, že bez účinné pomoci států a jejich kontrolních orgánů nemohou nést odpovědnost za dosažení požadovaného množství zpětně odebraných spotřebičů. Nemají možnost ani ovlivnit toky odpadních elektrických a elektronických zařízení, k nimž nemají přístup, ani vynutit dodržování postupů, vykazování reportů a podobně.

Je rovněž třeba zamezit ilegálnímu exportu a omezit „cherry Peking“ čili sbírání pouze těch zařízení, která mají zpracovatelskou hodnotu, protože obsahují vytěžitelné a dobře prodejné materiály.

Surovin je stále méně, řešením je recyklace

Hned v několika prezentacích zaznělo na konferenci vážné varování: surovinových zdrojů, zejména v Evropě, ubývá a země, které jimi stále disponují, je budou čím dál přísněji chránit.

Podle Thomase Marinelliho ze společnosti Philips se při výrobě nových spotřebičů například stále využívají kovy získávané ze vzácných zemin, jako je dysprozium, terbium, thulium, lutetium nebo yttrium, i když technologie se vyvíjejí a použité materiály se mohou v budoucnu nahradit.

„Těžba vzácných prvků je nové odvětví, které velmi rychle roste. V současné

době ale plně závisí na Číně, která disponuje více než 40 procenty všech zásob vyskytujících se na naší planetě,“ upozornil Marinelli. Nabídka je už nyní nižší než poptávka. Během let se kvóta čínského vývozu stále snižovala a časem lze očekávat naprostý zákaz vývozu přinejmenším u části těchto surovin.

Podle zástupce Evropské komise Mattia Pellegriniho se této situaci musí přizpůsobit i surovinová strategie EU. Ta je založena na třech pilířích: zajištění rovných podmínek v přístupu ke zdrojům ve třetích zemích, podpoře udržitelných dodávek z evropských zdrojů a zvýšení účinnosti využití zdrojů, včetně recyklace.

Pellegrini připomněl, že v posledních třech desetiletích bylo vytěženo mnohem více kovů než v celé historii lidstva.

A jak vypadá porovnání efektivity těžby se získáváním cenných materiálů recyklací? O tom hovořil viceprezident belgické společnosti Umicore Koen Demesmaeker. „Recyklace je mnohem bohatším zdrojem surovin než primární těžba,“ uvedl. Jako příklad použil nejnámější drahý kov – zlato.

Zatímco z tuny rudy se dá získat zhruba pět gramů zlata, z tuny základních desek vyřazených počítačů je ho 200 gramů a tuna starých mobilních telefonů je hotový zlatý důl. Obsahuje ho dokonce asi 300 gramů.

ESPRESO SLAVÍ 190 LET

Víte, kdo byl Louis Bernard Rabaut? Nejspíš ne. Práci tohoto francouzského vynálezce přesto někteří z nás oceňují každý den, jiní alespoň občas. Rabaut totiž vymyslel stroj na přípravu espresa. Bylo to už v roce 1822.

Jméno druhého muže, který významně přispěl k soudobé kávové kultuře, už vám bude nejspíš více povědomé. Ital Ernesto Illy si nechal v roce 1833 patentovat první automatický kávovar. S přístroji a produkty značky, které dal své jméno, se můžete i dnes setkat na každém kroku.

Oba vynálezci využívali ve svých patentech princip průchodu horké páry namletou kávou. To změnil až o více než

století později další Ital, Achille Gaggia. Ten sestavil na začátku druhé světové války přístroj na výrobu espresa na principu, jaký se používá dosud: voda v jeho kávovaru protékala přes namletou kávu pod vysokým tlakem, a tím se vytvořila krémová pěna, která je pro espreso příznačná. Tento způsob přípravy espresa zaručuje, že káva získá nejlepší chuť a vylouhuje se z ní minimum škodlivin.

Na svůj úspěch si ale musel počkat do konce válečného konfliktu. Výroba přístroje začala teprve v roce 1946.

I díky těmto třem mužům se dnes na celém světě vypije denně těžko představitelných 1400 milionů šálků kávy.

Některé modely prvních přístrojů na espreso, které jsou vyrobené z mědi a mosazi, jsou opravdové historické skvosty a je škoda je vyhazovat. Většina přístrojů ale poté, co doslouží, již žádnou „uměleckou“ hodnotu nemá.

Lidé se jich proto nemilosrdně zbavují. Ani kávovary ale nepatří do nádob na směsný komunální odpad. Měly by putovat do speciálních kontejnerů pro drobný elektrický odpad, do sběrných dvorů, nebo je můžete odevzdávat při nákupu nového kávovaru přímo v prodejně elektra.

ELEKTRICKÉMU HOLICÍMU STROJKU JE 84 ROKŮ

Letos oslavil krásné 84. narozeniny, navzdory tomu je ale v čím dál lepší kondici. Jmenuje se elektrický holicí strojek a v roce 1928 jej přivedla na svět firma Remington.

Tento přístroj – který se pochopitelně za 84 let výrazně změnil – je vrcholem evolučního vývoje, jenž začal už někdy v době kamenné. Už tehdy si někteří muži začali odstraňovat vousy pomocí pinzety vyrobené z lastur. Společně s vývojem druhu Homo sapiens ustoupila většina tělesného ochlupení a někteří jedinci začali považovat za nepatřičné i jeho zbytky

porůstající tvář. Postupem času tento bolestivý zákrok vystřídaly čepelky z pazourků a měděné břitvy. Až v 18. století se v anglickém Sheffieldu začaly vyrábět přímé břitvy z oceli. Díky snadnému ztupení ostří se ale stávalo, že si pánové při holení opakovaně způsobovali vážná poranění. To vyřešil King Camp Gillette, který v roce 1902 pomohl na svět prvnímu

holicímu strojků s výměnnými břity. Těm se od té doby říká na jeho počest žiletka.

Pan Gillette nejen vynalézal, ale měl také obchodního ducha, takže vyráběl takové břitvy, které se po jediném holení ztupily, aby si muži museli na každé další holení koupit nové. Toho v rámci konkurenčního boje využila britská firma Wilkinson Sword. Vyvinula první holicí čepel z antikorozi oceli, která vydržela deset a více holení.

Počátkem 20. století se objevily také první mechanické holicí strojky. Vedl k nim sice kabel, za elektrospotřebič v dnešním slova smyslu se ale přesto považovat nedají. Byly totiž poháněny ručně. Kabel byl na setrvačnickový pohon, zařízení se muselo natáhnout.

Průměrný muž stráví během života kolem 3000 hodin holením. K svému holicímu strojků má ale málokdo natolik laskavý vztah, aby si jej ponechal jako muzejní exponát poté, co doslouží. Nicméně každý muž by určitě neměl zapomenout, že i vysloužilý holicí strojek si zaslouží být odborně zrecyklován.

TECHNOLOGIE SEG NEKONČÍ JEN U ZPRACOVÁNÍ LEDNIC

Společnost Rumpold, s. r. o., jeden ze zpracovatelů vyřazených chladicích zařízení v České republice, využívá již od roku 2000 ke zpracování lednic mobilní technologii německé společnosti SEG Umwelt-Service GmbH Mettlach, Saarland.

Součástí této technologie je centrum pro třídění a úpravu hodnotných surovin vznikajících při recyklaci lednic. Toto středisko je vybudováno v sídle firmy v Mettlachu.

Jsou zde tříděny a dále upravovány dvě komodity vznikající při zpracování lednic: směsné plasty s obsahem neželezných kovů a namletý polyuretan z izolací skříní čili PUR.

Směs plastů a neželezných kovů prochází postupně magnetickým separátorem a separátorem nemagnetických kovů, kde se oddělí zbytky kovové frakce od plastů. Dále mlýnem, kde se plasty namelou na velikost do 10 mm nutnou pro další operace – rozplavování* a větrné třídění, které oddělí čistý polystyren (PS).

Jak se oddělují plasty a kovy

Takto namletý a vyčištěný polystyren přichází do extrudéru (modelovací nástroj na protlačování modelovacích hmot), ve kterém se oddělí poslední zbytky plastů s odlišným stupněm tavení. Výstupem jsou vločky čistého PS regranulátu, který se používá k výrobě nových plastových výrobků.

Směs neželezných kovů je vedena přes speciální mlýn, který nadrcené plíšky a trubičky hliníku a mědi zhutní do kulovitých útvarů a v dalším třídícím zařízení je tato směs roztříděna na čistý hliník a čistou měď.

Polystyren, hliník, měď i železo se tak dostanou do surovinového oběhu.

Zpracování PUR je ukázkový příklad dalšího účelového využití produktu, vznikajícího při zpracování lednic. Firma SEG z něj vyrábí EKO-PUR.

Vzhledem k tomu, že se vyrábí ve třech zrnitostech – jako granulát hrubý, granulát jemný a prášek –, je vhodný k širokému spektru využití všude tam, kde by mohlo dojít k ohrožení životního prostředí únikem olejů, ropných produktů i barev. Je samozřejmostí, že všechny tyto výrobky jsou certifikovány.

Průměrné zastoupení hodnotných surovin ve směsi plastů a neželezných kovů (v %)

PS	Al	Cu	Fe	ostatní
43	13,5	1	5,5	37,2

* Rozplavování je technologická operace, jež využívá fyzikálního efektu, že předměty, které mají menší měrnou hmotnost než kapalina, plavou, ty, jež mají větší měrnou hmotnost než kapalina, klesají ke dnu. Tento efekt se využívá při třídění plastové drtě. Při vhodné volbě hustoty kapaliny lehčí plasty plavou, a tím se oddělí od těžších. Opakováním tohoto postupu při rozličných hustotách kapaliny se podaří oddělit různé druhy plastů.

foto: archiv Rumpold

VYSLOUŽILÉ LEDNICE POMOHLY S VÝSTAVOU *NESTÍHÁM. MÁMA*

Když se v ústeckém Centru komunitní práce rozhodli uspořádat výstavu, která by upozornila na problémy provázející snahu sladit péči o rodinu a profesi, dali jí pracovní název, jenž se nakonec stal i názvem oficiálním: *Nestíhám. Máma*.

Projekt Fórum pro rodinu, jehož částí se výstava měla stát, se snaží o větší osvětu mezi zaměstnavateli i zaměstnanými na téma harmonizace rodiny a profese nebo také sladování rodinného a pracovního života.

„Jde o to, informovat, jaké nástroje mají zaměstnavatelé k dispozici a za jakých podmínek je mohou zaměstnaní využívat, pokud chce zaměstnavatel realizovat aktivní firemní prorodinnou politiku,“ říká projektová manažerka Soňa Mudrochová.

Grafiku vymyslela studentka

Organizátoři oslovili studentku Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem Radku Bartošovou, aby pomohla s grafickým návrhem. Vyšel z toho nápad, který se opírá o každodenní realitu v českých domácnostech. Rodinní příslušníci se neustále mýjejí a vyměňují si vzkazy prostřednictvím lístků nalepených na dvířka lednice.

Prostory poskytla ústecká kavárna Fokus Kafe, kde pracují lidé s duševním onemocněním.

Zbývalo už jen najít někde „výstavní panely“, tedy ona dvířka lednic, na která by se daly lístky lepit.

Ústecké Centrum komunitní práce je neziskovou organizací. Je tedy logické, že se obrátilo na jinou neziskovou organizaci – kolektivní systém ELEKTROWIN, který akci rozšířil o poskytnutí informací k zvýšení povědomí o zpětném odběru elektrozařízení.

Casting ve sběrných dvorech

Následoval „casting“ mezi vyřazenými lednicemi. Vybíraly se ty nejnvhodnější, jež by co nejlépe naplňovaly představu autorů výstavy o rozmanitosti vzhledu. Samozřejmě se muselo také dbát na to, aby nebyl narušen systém zpětného odběru vysloužilých spotřebičů, který klade velký důraz na jejich kompletnost. V praxi to znamenalo, že dvě vybraných lednic ELEKTROWIN na výstavu pouze zapůjčil a po jejím skončení zajistil jejich ekologickou likvidaci.

Výstava trvala od 3. září do 1. října a byla součástí národního projektu Týden pro duševní zdraví. Za měsíc trvání ji zhlédly tisíce návštěvníků Fokus Kafe.

foto: archiv ELEKTROWIN a.s.

NA PŘEDVÁNOČNÍ SETKÁNÍ SE STARÝM SPOTŘEBIČEM

Na tradiční předvánoční pracovní setkání zveme letos již poosmé zástupce výrobců elektrospotřebičů, kteří plní své povinnosti prostřednictvím kolektivního systému ELEKTROWIN. Setkání se uskuteční 11. prosince ve Starém Městě u Uherského Hradiště a 12. prosince v Praze.

Jejich účastníci se i letos mohou aktivně zapojit do systému zpětného odběru a recyklace vysloužilých elektrozařízení. Společně s pozvánkou jim totiž pošta doručí také speciální tašku ELEKTROWINU, ve které mohou přímo na seminář přinést vysloužilý elektrospotřebič.

Ve Starém Městě se navíc všichni stanou očitými svědky definitivního konce elektrospotřebiče: pracovníci firmy Steelmet předvedou v praxi ekologické ukončení životního cyklu zařízení, které tak neskončí v komunálním odpadu, ale dostane se do rukou odborníkům. Roze-

berou jej stejně jako tisícovky dalších, které zde zpracovávají, a ukáží účastníkům, jaké materiály vhodné k dalšímu využití lze tímto způsobem získat.

Účastníci pražského setkání se sejdou pro změnu v budově vodárny v Podolí, kde je v současnosti umístěno Muzeum pražského vodárenství. Jeho prohlídka bude součástí programu.

Odborníci z ELEKTROWINU informují pozvané zástupce výrobců o aktivitách v roce 2012. Součástí seminářů také budou informace o novelách směrnic Evropského parlamentu a Rady 2011/65/EU a 2012/19/EU a jejich dopadech i o surovinové politice Evropské unie.

TRADIČNÍ VELETRHY VÝROBCŮ A PRODEJCŮ

ELEKTROWIN se každoročně na podzim účastní významných veletržních akcí, při kterých může oslovit výrobce a prodejce elektrospotřebičů.

Na podzimních veletržích jedněch z největších obchodníků s elektrem, firem HP Tronic, Fast a K+B Progres, nechyběl největší český kolektivní systém ani letos.

Již 21. kontraktační výstava společnosti K+B Progres, a. s., se konala v areálu firmy v Klíčanech u Prahy 7. až 8. září.

HP Tronic uspořádal přehlídku moderního vybavení domácností nazvanou Domácí veletrh 30. října v Brně na výstavišti BVV v pavilonu A1.

Ve čtvrtek a v pátek 1. a 2. listopadu se v prostorách logistického areálu CTPark

u Jihlavy uskutečnil další tradiční podzimní veletrh – Fast Day 2012.

Na veletržích se představilo mnoho značek spotřební elektroniky, domácích spotřebičů, IT i zahradní techniky a dalších elektrospotřebičů.

ELEKTROWIN na obou akcích nabídl návštěvníkům řadu cenných informací v oblasti sběru vysloužilých elektrozařízení.

Většina účastníků těchto veletrhů je již v kolektivním systému ELEKTROWIN registrována, přesto se ale každoročně

najde i nějaký ten nováček, pro kterého jsou svým způsobem nové všechny informace o fungování systému zpětného odběru vysloužilých spotřebičů.

Účast na podzimních akcích přináší zároveň důležitou zpětnou vazbu. Zástupci ELEKTROWINU si při nich mohou ověřit, jak spolupráce s prodejci funguje v praxi. Stejně jako v uplynulých letech i letos sklídili slova chvály.

foto: archiv ELEKTROWIN a.s.

Tajenka – 35 písmen.
DL

ALABAMA	KONTRABAS	RESPIRÁTOR
AUTOBUS	KONTROLNÍ	REZULTANT
AUTOMATIKA	ÚŘAD	ROUNO
BOTANIKA	KOREKTOR	SALAM
BRATISLAVSKÝ HRAD	KOTCE	SAMICE
ČENTR	KOTLETA	SESTRA
ČUTORA	KOTVA	SKAFANDR
DESTINACE	KRISTA	SKLAD
DIVIZNA	KRSEK	SOBOTA
EDITOR	KVALIFIKACE	STATISTA
ENTER	LEGENDA	STAVĚNÍ
HOUSLISTA	LOKAJ	TANEC
ITÁLIE	LOKNA	TERMÍN
JESPÁK	MADLO	TREFA
KANON	NÁVES	TROLEJBUS
KLAVÍRISTA	NITKA	UKAZADLO
KOJETÍN	ODALISKA	UMÝVADLO
KOLESO	OHLAS	UZANCE
KOLOBĚŽKA	OTROK	VISLA
KOLONIE	PANSTVÍ	VRTOCH
KONKURS	PANTER	ZADÁK
KONSTITUT	POCIT	ZÁKAZ
KONTO	PODÍLY	ZBRAŇ
	POKOS	ŽVANIL

U	T	T	I	T	S	N	O	K	K	A	U	T	O	M	A	T	I	K	A		
K	O	N	T	R	A	B	A	S	K	O	N	K	U	R	S	K	L	O	O	M	
O	U	B	E	K	S	I	K	Ď	H	N	N	K	O	M	T	O	N	T	T	A	
L	Z	F	R	A	O	A	R	O	T	U	Č	T	O	R	Ý	T	B	R	L	B	
O	A	M	M	A	F	L	U	O	E	O	Á	C	H	O	T	R	V	S	O	E	A
N	N	I	Í	A	T	S	E	S	T	R	A	L	Y	O	C	A	A	K	T	L	
I	C	E	N	K	L	I	I	S	I	K	E	S	L	E	G	E	N	D	A	A	
E	E	D	V	I	V	V	S	P	O	J	E	N	Í	T	E	J	O	K	L	Ě	
K	R	I	S	T	A	A	S	L	B	T	Í	R	D	A	E	I	L	R	A	O	
E	B	T	T	C	N	E	L	U	A	Ú	U	E	O	S	D	A	L	K	S	A	
P	A	O	A	R	R	A	S	I	Ř	V	S	K	P	K	V	Y	Ž	Á	K	K	
L	A	R	T	O	A	U	T	A	F	T	S	Á	A	Í	N	Ě	V	A	T	S	
P	R	N	I	A	B	N	D	L	I	I	K	K	R	Z	B	R	A	Ň	H	I	
O	E	E	S	O	N	R	Z	N	U	A	K	I	Ý	O	A	N	N	J	S	L	
C	T	Í	T	Á	I	A	I	I	Z	S	A	L	H	O	D	I	A	O	A		
I	N	U	A	N	V	C	K	S	V	T	E	O	C	E	R	S	L	K	P	D	
T	A	N	E	C	E	Í	Á	A	A	I	K	R	S	E	K	A	N	O	N	O	
O	P	O	K	O	S	J	Z	I	K	Á	D	A	Z	L	M	A	D	L	O	Y	

●	Spěch	Ozdobné doplňky	1. díl tajenky	●	SPZ Prahy-západ	Opření	Divka (knižně)	Plynný nasyc. uhlovodík	●	Vozkovo „vlevo“	Vzrůst (zast.)	Slezská řeka	Slovenský „loupež“	Zlý duch	Zboží	●	Obdiv	4. díl tajenky	Nestálý arsen
	Proutěná nádoba		Předložka (níže než)						Výhrůžka Nitroglycerin (zn.)								Úd (zastar.)		
	Vrknutí		2. díl tajenky Narazit (jízdou)														Kód letiště Destin SPZ Loun		
	Veřejně ohlašovat								Něco srostlého										
	Antilopa				Služební pořadí Předchobí				Tajemství					Slitina Fe a Ni Anglicky „dub“					
●	Domácky Marie Nezpevn. usazenina					Hrad na Vltavě	 zpětný odběr elektrozařízení www.elektrowin.cz						●	Díry na punčošce Potomek				Divadlo satiry Anglicky „stary“	
	Plod rostliny													●	Sůl (z latiny) Jitro		Ta Cukrovinka		
	Vývojový stupeň u hmyzu						Český básník (Jiří)	●	Úvodní část mše	●	Indiánský náčelník	Řev Citost. skoku				Jedovatá bylina Šilná šelma			
	SPZ Litoměřic				Salamandr Semknutá společnost				Nůž (nespis.)						Hození Pronikavý hlas			Ruská řeka	Živočišný tuk
	Osobní zájmeno		Vousy pod nosem Dom. slov. Ervin						Starofek Kód letiště Ostersund						Pokymutí Ano (říče)			Řím. 49 Mez. telegraf. společnost	
●	SPZ Kolína	3. díl tajenky Inc. fot. Panenky																	
	Kaprovitá ryba					2x zvýšený tón E													
	Jevištří závěs					Domácky Neda													Pomůcka: DSI, instar, ITT, kasik, khán

Tři vylosovaní výherci obdrží dárkový balíček od kolektivního systému ELEKTROWIN.

 Vyluštěnou tajenku křížovky zašlete do 31. ledna 2013 na e-mailovou adresu: soutez@elektrowin.cz.

Odkládejte

vysloužilé elektrospotřebiče na místa zpětného odběru!

- Můžete je odevzdat **prodejci** při koupi nového spotřebiče
- Odevzdejte je na **sběrný dvůr**
- Využijte **mobilních sběrných míst** – informujte se na obecních úřadech
- Další možnosti pro odevzdání naleznete na www.elektrowin.cz

Víte, že díky recyklaci elektroodpadu se do přírody nedostává velké množství nebezpečných látek, zejména freonů?

Víte, že spotřebiče nejčastěji obsahují kovy, plasty a jiné materiály (sklo či beton), které se díky recyklaci dají znovu využít?

www.elektrowin.cz